

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม
: กรณีศึกษา บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) จังหวัดสมุทรปราการ

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวอุไรวรรณ แก้วมูลคำ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา
ตุลาคม 2545
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

374.013
๑๙๕๘ป
ร.๓

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม
: กรณีศึกษา บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) จังหวัดสมุทรปราการ

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวอุไรวรรณ แก้วมูลคำ

๑ ๒ พ.ย. ๒๕๕๕

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา

ตุลาคม ๒๕๕๕

๒ ๑๖๒๑๕๑

อุไรวรรณ แก้วมูลคำ. (2545) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษา
นอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม
: กรณีศึกษา บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) จังหวัดสมุทรปราการ. สารนิพนธ์
ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อใน
หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม
: กรณีศึกษา บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) จังหวัดสมุทรปราการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แรงงานที่ปฏิบัติงานในสายงานการผลิต บริษัท
สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) และไม่ใช้ผู้ที่กำลังศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน
209 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด สถิติที่
ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า ไค-สแควร์

ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวกับสถานภาพปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม
ของกลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ดังนี้

แรงงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 21 – 25 ปี มีสถานภาพสมรสเป็นโสด
มีรายได้สุทธิต่อเดือน 2,501 – 4,500 บาท และไม่คาดหวังว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้นภายหลังสำเร็จ
การศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น บิดาและมารดาของ
แรงงานมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 2,500 บาท แรงงานส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต
ประจำวันต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท และคาดว่าหากศึกษาต่อจะไม่มีค่าเสียโอกาส แรงงาน
ส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะ
ทำให้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและไม่แน่ใจว่าจะมีโอกาสในการเปลี่ยนสายงานใหม่และ
คาดว่าไม่มีโอกาสในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพอื่น รวมทั้งไม่มีโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน
ด้วย ในขณะที่แรงงานส่วนใหญ่คาดว่าจะมีโอกาสในการได้งานใหม่

ในส่วนของการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อหลักสูตรการ
ศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า อายุ สถานภาพสมรส รายได้สุทธิต่อเดือน
รายได้ปัจจุบันของบิดาและมารดา ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันต่อเดือน ค่าใช้จ่ายใน
การศึกษา โอกาสในการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น โอกาสในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพอื่น โอกาส
ในการได้งานใหม่ ระยะเวลาเดินทางระหว่างที่พักกับสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับความต้องการ
ศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ
ระดับ 0.05

FACTORS RELATED TO WORKERS' FURTHER STUDYING IN THE LOWER
SECONDARY LEVEL OF NON-FORMAL EDUCATION PROGRAM
: CASE STUDY IN SURAPON FOODS PUBLIC COMPANY LIMITED
AT SAMUTPRAKARN PROVINCE.

AN ABSTRACT

BY

MISS URAIWAN KAEWMOONKHAM

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Economics degree in Economics of Education
at Srinakharinwirot University

October 2002

Uraiwan Kaewmoonkham. *Factors Related to Workers' Further Studying in the Lower Secondary Level of Non-Formal Education Program : Case Study in Surapon Food Public Company Limited at Samutprakarn Province*. Master's project, M.Econ. (Economics of Education). Bangkok : Graduate School, Srinakarinwirot University. Advisor : Assoc.Prof. Dr.Pisamai Jarujittipant.

The purpose of this research was to investigate the factors related to Worker's Further Studying demand in the Lower Secondary Level of Non-Formal Education Program : Case Study in Surapon Food Public Company Limited at Samutprakarn Province.

The samples of this study were 209 workers, working in production department and not studying in Lower Secondary Level of Non-Formal Education Program. The instruments for collecting data were the questionnaire with closed and opened questions. The data were analyzed by percentage, arithmetic mean, standard deviation and chi-square test.

The results revealed personal factors status and socio-economic factors of labor sample groups that :

Most of labor were female, single, age between 21-25 years and earned net income per month between 2,501–4,500 bahts. They unexpected to get more income after studying, their father and mother income per month were lower than 2,500 bahts, expenses for surviving per month were higher 3,000 bahts. Most of them expected that they had not opportunities. Most of them were not sure to expect that they have opportunities further study in higher level and in the other majors and unexpected that there were not the movement about their jobs however they expected to get the new works or new occupations.

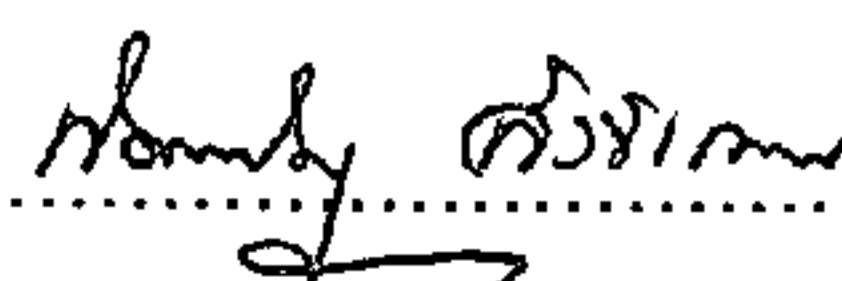
The personal factors that had shown statistically significant differences at 0.05 on the relations to workers' further studying were age and status. The socio-economic factors that have shown statistically significant differences at 0.05 on the relation to the workers' further studying were net income earning, father and mother income per month, expenses for surviving, cost of further studying and opportunities of further studying, changing the majors in studying, working in new jobs and new occupations, times for transportation from study home to study center.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

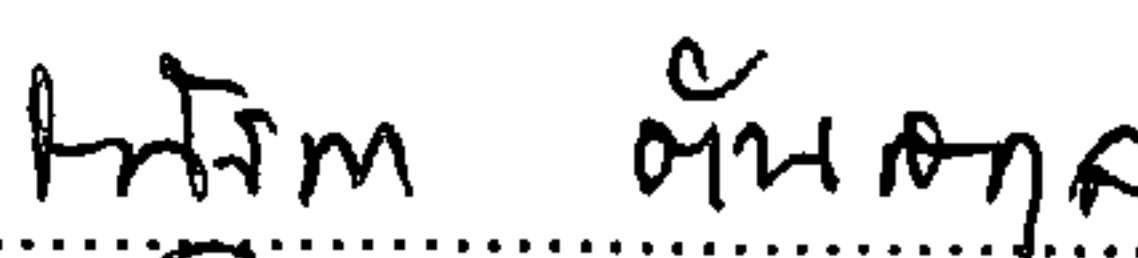
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุดมไพจิตรกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐกา ดันสกุล)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวี วรกวิน)

วันที่...4.... เดือนตุลาคม พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม รองศาสตราจารย์ ดร.ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐกา ตันสกุล ที่กรุณาให้คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้าและแนวทางการแก้ไขปรับปรุงงานวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐกา ตันสกุล และอาจารย์วิพรรณ สาลีผล ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบพระคุณอาจารย์อดุลย์ ศุภันท์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้โปรแกรม SPSS/PC for window เพื่อคำนวณค่าสถิติและการแปลผล ซึ่งทำให้การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรบุคคล บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบพระคุณพนักงานสายงานการผลิตทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม ขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสมุทรปราการ ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทั้งข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งส่งผลให้งานวิจัยฉบับนี้สามารถดำเนินการสำเร็จอย่างสมบูรณ์ได้

และสุดท้ายขอขอบคุณคุณศิริกาญจน์ กิตติชยานนท์ และคุณอิสระ สืบกระพันธ์ ที่กรุณาประสานงานด้านเอกสารและเป็นธุระติดต่อระหว่างผู้วิจัยกับท่านอาจารย์ที่ปรึกษา รวมถึงคุณประพันธ์ อ่อนสะอาด คุณจิตตรา ชาติวงษา คุณกนกวรรณ เมฆบวร เพื่อนที่ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ตลอดจนเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้คำปรึกษาและเป็นกำลังใจในการทำสารนิพนธ์มาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแด่คุณแม่ คุณพ่อ คุณตา และคุณยาย ที่เป็นกำลังใจเกื้อหนุนอยู่เบื้องหลัง จนได้รับความสำเร็จในที่สุด

อุไรวรรณ แก้วมูลคำ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ข้อมูลพื้นฐานของอุตสาหกรรมและจังหวัดสมุทรปราการ.....	9
ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน.....	11
ความหมายของการศึกษานอกโรงเรียน.....	11
วัตถุประสงค์ของการศึกษานอกโรงเรียน.....	13
ความจำเป็นที่ต้องจัดการศึกษาให้แก่แรงงาน.....	14
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	16
ความหมายของเศรษฐศาสตร์การศึกษา.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์การศึกษา.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับทุนมนุษย์.....	17
ทฤษฎีอรรถประโยชน์.....	18
ทฤษฎีอุปสงค์การศึกษา.....	18
ทฤษฎีอุปสงค์ต่อเนื่อง	20
ทฤษฎีการวิเคราะห์ต้นทุน – ผลได้.....	21
ทฤษฎีการเลือกเชิงเหตุผล.....	22
ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
กรอบแนวความคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า..... 35
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 35
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 35
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 36
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 38
	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 38
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 38
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 58
	สังเขปความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า..... 58
	สังเขปกลุ่มตัวอย่าง..... 58
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 58
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 58
	สรุปผลการวิจัย..... 59
	อภิปรายผล..... 63
	ข้อเสนอแนะ..... 70
บรรณานุกรม.....	71
ภาคผนวก.....	79
ประวัติย่อของผู้ทำสารนิพนธ์.....	94

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	ผู้ไม่มีงานทำ จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2536-2540.....	2
2	จำนวนนักเรียนนอกโรงเรียน สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามประเภทการศึกษา ปีงบประมาณ 2537-2539	3
3	ร้อยละของแรงงานสาขาการอุตสาหกรรมและหัตถกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา พ.ศ. 2540-2542.....	4
4	จำนวนโรงงานที่ประกอบกิจการในแต่ละภาคและกรุงเทพมหานคร ระหว่าง ปี พ.ศ.2531-2539.....	11
5	ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคล.....	39
6	สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคลด้วยคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐาน.....	40
7	ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกตามสถานภาพด้านปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม.....	40
8	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....	46
9	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษา ต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....	47
10	วัตถุประสงค์ของแรงงานในการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....	56
11	ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น.....	57
12	สถานภาพปัจจัยส่วนบุคคล.....	59
13	สถานภาพปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม.....	62

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาและการฝึกอบรม เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างหรือสะสมทุนมนุษย์ ไม่เพียงแต่ในด้านสังคมวิทยาหรือมานุษยวิทยาเท่านั้น แต่เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในด้านเศรษฐศาสตร์ เพราะความรู้และทักษะซึ่งเกิดจากการศึกษาและการฝึกอบรมเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการพัฒนาทางเศรษฐกิจ กล่าวได้ว่า ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่มาจากความรู้และทักษะของมนุษย์ หรือในทำนองตรงกันข้ามอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจประการหนึ่งคือการขาดการศึกษาและการไม่รู้หนังสือของประชากรในประเทศ ดังนั้นการที่ระบบเศรษฐกิจจะก้าวหน้าไปในอัตราที่กำหนดและตามระยะเวลาที่กำหนดนั้นส่วนหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับความรู้และทักษะของประชากรนั่นเอง (เทียนฉาย กิระนันท์. 2530 : 40)

ตามหลักทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ ทรัพยากรมนุษย์ถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานการผลิตที่สำคัญในการสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะประชากรวัยทำงานหากประชากรในวัยทำงานของประเทศได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงก็จะเป็นบุคคลที่มีความรู้และมีทักษะในการประกอบการ ซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ในขณะเดียวกันการศึกษาจะทำให้เกิดระเบียบในสังคมด้านต่าง ๆ ซึ่งมีประโยชน์อย่างมากในการพัฒนาสังคมและการยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชากรให้สูงขึ้น

มนุษย์ในฐานะทุนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมซึ่งต้องอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่กระบวนการผลิต บุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีอุตสาหกรรมจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงาน ตลอดจนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในการทำงาน การที่ทรัพยากรมนุษย์จะมีคุณภาพได้นั้นย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน รวมทั้งการฝึกอบรมและการฝึกอาชีพ ปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรม มีความสามารถในการผลิต แต่เมื่อพิจารณาด้านการศึกษาของบุคลากรหรือแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมแล้ว พบว่ายังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับประเทศที่มีความสามารถในการผลิตทางด้านอุตสาหกรรมที่เป็นคู่แข่งทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ส่งผลให้แรงงานเป็นแรงงานที่ด้อยคุณภาพ และเป็นปัญหาคุณภาพกำลังแรงงานไทย กล่าวคือประชากรในวัยทำงานส่วนใหญ่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแถบชนบท ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ และเมื่อว่างเว้นจากการประกอบอาชีพหลักคือ เกษตรกรรมก็เข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในเขตเมืองหลวง ถือเป็นข้อเสียเปรียบหรือข้อด้อยกว่าประเทศคู่แข่งทางเศรษฐกิจดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับกระบวนการผลิตในภาคอุตสาหกรรมได้นำเครื่องมือเครื่องจักร เทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ใน

กระบวนการผลิตมากขึ้นทำให้มีความจำเป็นต้องใช้กำลังแรงงานที่มีการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีพื้นฐานการศึกษามากพอที่จะสามารถเรียนรู้งานที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีได้ดีและรวดเร็วกว่า ยิ่งกว่านั้นจากการศึกษาของ ดร.นิพนธ์ พัวพงศกร และคณะ (2535 : 4 - 19) พบว่า กฎหมายค่าจ้างขั้นต่ำมีผลทำให้นายจ้างขาดแรงจูงใจที่จะจ้างแรงงานที่มีการศึกษาน้อยเพื่อนำมาพัฒนาทักษะ นายจ้างจึงเลือกจ้างแรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป เพราะทำให้ประหยัดค่าฝึกอบรมและมีกำไรมากกว่าซึ่งก่อให้เกิดการว่างงานของแรงงานที่มีการศึกษาน้อยกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และจากการสำรวจสถิติข้อมูลเกี่ยวกับผู้ไม่มีงานทำในปี พ.ศ. 2536 – 2540 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (ตาราง 1) พบว่า ผู้ไม่มีงานทำส่วนใหญ่คือผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตาราง 1 จำนวนผู้ไม่มีงานทำ จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2536 – 2540
(หน่วย : พันคน)

ชั้นการศึกษา								
ปี	รวม	ไม่มีการศึกษา	อนุบาลและประถมศึกษา	มัธยมศึกษาและเตรียมอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัย	ฝึกหัดครู	อาชีวศึกษา ระยะสั้น	อื่น ๆ และไม่ทราบ
2536								
กพ.	1,193.2	52.2	946.9	141.5	38.4	13.5	-	-
สค.	494.4	11.7	346.0	81.1	44.3	9.3	0.3	1.3
2537								
กพ.	1,244.3	56.1	983.2	158.2	37.1	9.4	-	-
สค.	422.8	11.2	277.9	88.6	37.9	6.5	-	-
2538								
กพ.	723.5	30.9	529.6	21.9	21.9	8.6	-	0.7
สค.	375.1	14.8	249.8	24.4	24.4	6.8	-	-
2539								
กพ.	641.3	32.1	453.8	118.8	31.5	4.7	-	-
สค.	353.9	9.4	210.2	85.7	43.7	4.4	-	-
2540								
กพ.	697.8	25.7	459.2	151.4	43.5	17.6	-	-
สค.	292.5	6.8	148.0	77.0	51.4	8.7	-	-

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ “รายงานการสำรวจแรงงานทั่วราชอาณาจักร ปี 2536 – 2540”
www.nso.go.th/thai/stat

การว่างงานของแรงงานที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา จึงเป็นปัญหาสำคัญ ของประเทศไทย และจะเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น การแก้ปัญหาการว่างงานของแรง งานที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการ มิฉะนั้นจะ เป็นปัญหาเรื้อรังที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้แก่ ประชากรวัยทำงาน (อายุระหว่าง 15-59 ปี) ในรูปของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนจึงเป็น ส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหา เนื่องจากเป็นวิธีจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ได้มี โอกาสศึกษาในขณะที่มีงานทำ และเพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษาภาคบังคับตามพระราช บัญญัติประถมศึกษา 2523 ซึ่งกำหนดให้มีการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี และ เรียกว่าเป็น “การศึกษาผู้ใหญ่”

ตาราง 2 จำนวนนักเรียนนอกโรงเรียน สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตาม ประเภทการศึกษา ปีงบประมาณ 2537-2539

ประเภทการศึกษา	ปีงบประมาณ		
	2537	2538	2539
รวมทั้งหมด	2,711,340	3,569,085	3,592,264
เปิดเสรีขั้นพื้นฐาน *	30,468	17,771	47,530
สายสามัญ	2,131,882	2,546,253	2,474,614
ระดับประถมศึกษา	299,884	368,096	289,560
ระดับมัธยมศึกษา	1,831,998	2,178,157	2,185,054
มัธยมศึกษาตอนต้น	1,299,518	1,461,780	1,304,631
มัธยมศึกษาตอนปลาย	532,480	716,377	880,423
- ประเภทสามัญ	532,480	716,377	879,432
- ประเภทอาชีวศึกษา	-	-	991
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	-	-	-
(ปวช.ทางไกล)			
สายอาชีพ	548,990	1,005,061	1,070,120
อาชีพระยะสั้น	286,981	490,961	548,193
กลุ่มสนใจ	262,009	514,100	521,927

หมายเหตุ : * หน่วยงานที่จัดส่งข้อมูล ปี 2537 มี 33 จังหวัด ปี 2538 มี 22 จังหวัด ปี 2539 มี 44 จังหวัด

ที่มา : <http://www.onec.go.th/publication/4220006/table20.htm>

ในขณะที่การศึกษาในระบบ เป็นการลงทุนด้านการศึกษาที่ต้องใช้ระยะเวลานานกว่าจะปรากฏผล จึงเป็นเรื่องที่ต้องใช้เงินทุนและโอกาสหรือเวลานานในการเข้าสู่กระบวนการศึกษา เป็นสิ่งที่จะต้องเป็นไปได้อย่างยากสำหรับแรงงานหรือคนงานที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และมีความจำเป็นต้องทำงาน แรงงานกลุ่มนี้จึงเลือกที่จะศึกษาการศึกษานอกระบบพร้อม ๆ ไปด้วยการทำงาน แรงงานกลุ่มนี้จึงเลือกที่จะศึกษาการศึกษานอกระบบพร้อม ๆ ไปด้วยการทำงาน สัดส่วนของผู้ที่ศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบจึงมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นทุกปี ดังสถิติในตาราง 3

ตาราง 3 ร้อยละของแรงงานสาขาการอุตสาหกรรมและหัตถกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา พ.ศ. 2540 – 2542

(หน่วย : คน)			
ระดับการศึกษา(ร้อยละ)	2540	2541	2542
อุดมศึกษา	7.8	8.8	9.6
มัธยมศึกษาตอนปลาย	11.8	13.2	14.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	19.2	20.9	19.9
ประถมศึกษา	59.3	55.4	53.9
อนุบาล/ไม่มีการศึกษา	1.9	2.4	1.9

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ “การศึกษาของคนไทย ปี 2542”. (2543).
เมษายน : 30.

การศึกษานอกระบบโรงเรียนหรือการศึกษาผู้ใหญ่ จึงจำเป็นสำหรับแรงงานเพราะนอกจากจะทำให้แรงงานมีความสามารถ มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีความนึกคิดและความสำนึกอย่างเป็นประชาธิปไตย มีความรับผิดชอบและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมแล้ว แรงงานที่ได้รับการศึกษาจะรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล การอ่านออกเขียนได้มีประโยชน์อย่างมากสำหรับการทำงานในภาคอุตสาหกรรม อย่างน้อยก็ทำให้สามารถอ่านกฎข้อบังคับในการทำงานหรือการรักษาความปลอดภัยได้ สามารถเรียนรู้อาชีพใหม่และวิธีการทำงานแบบใหม่ มีความคิดที่จะปรับปรุงการจัดระเบียบองค์กรของตน อีกทั้งยังเป็นการลดช่องว่างทางการศึกษาระหว่างผู้ร่วมงาน ซึ่งทำให้แรงงานเข้าใจและร่วมมือในแผนงานต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้จากการศึกษาของ สมพร ใจฟุ้ง (2521 : 1) แรงงานที่มีการศึกษามีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และหาความชำนาญด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมได้อีก

จากที่กล่าวมาทั้งหมดชี้ให้เห็นว่า การที่ผู้ใช้แรงงานมีการศึกษาขั้นต่ำอย่างน้อยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานย่อมเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยพัฒนาคุณภาพแรงงานให้มีทักษะ ความสามารถ ความก้าวหน้าในอาชีพ เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม แต่จากข้อมูลในตาราง 3 พบว่าแรงงานไทยในอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ ยังมีการศึกษาอยู่ในระดับชั้น

ประถมศึกษา และต้องทำงานเกี่ยวข้องกับเครื่องมือเครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิต แรงงานจำเป็นต้องได้รับการศึกษาเพิ่มเติม แม้ว่าแรงงานส่วนหนึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาเพิ่มเติม แต่ในขณะที่บางส่วนยังไม่ได้ศึกษาต่อ ผู้วิจัยจึงประสงค์ที่จะศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางประกอบการจัดหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนให้เหมาะสมและสามารถสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างแท้จริง

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ อันได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม ว่ามีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้โดยศึกษากรณีตัวอย่างของแรงงานในบริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) จังหวัดสมุทรปราการ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ทราบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยใดบ้างมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานในบริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ดังนี้

1. ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลต่อนักการศึกษาและผู้บริหารที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในการบริหารจัดการ ปรับปรุงหลักสูตร ค่าใช้จ่ายในการศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพของกลุ่มผู้เรียน ซึ่งต้องทำงานควบคู่ไปกับการเรียน

2. ผลของการศึกษาเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางประกอบการปรับปรุงแก้ไขการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สามารถสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของประชากรในการศึกษาค้นคว้าดังนี้

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือ แรงงานที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่า และไม่ใช่ผู้ที่กำลังศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งทำงานอยู่ในสายงานการผลิต บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) จังหวัดสมุทรปราการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2530 ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

การศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง การศึกษาในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

อุตสาหกรรมการผลิตอาหาร หมายถึง สถานประกอบการผลิตอาหารที่ได้จดทะเบียนประเภทอุตสาหกรรมอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ หมายถึง ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง อายุ เพศ และสถานภาพสมรส

ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม หมายถึง รายได้สุทธิต่อเดือนและรายได้ที่คาดหวัง รายได้ของบิดาและมารดาต่อเดือนของแรงงาน ค่าเสียโอกาสต่อเดือนของแรงงาน ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อเดือนของแรงงาน โอกาสในการศึกษาต่อระดับชั้นที่สูงขึ้น โอกาสในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพอื่น โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน โอกาสในการเปลี่ยนสายงาน และโอกาสในการได้งานใหม่ของแรงงาน ระยะเวลาเดินทางระหว่างที่พักกับสถานศึกษา การได้รับข้อมูลข่าวสาร และความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสารของแรงงาน

ความสัมพันธ์ หมายถึง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงปัจจัยส่วนบุคคลหรือปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนก็จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

ความไม่สัมพันธ์ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงปัจจัยส่วนบุคคล หรือปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนไม่เปลี่ยนแปลงตามไปด้วยแต่อย่างใด

สถานภาพการสมรส หมายถึง การมีสถานภาพโสด สมรส หม้าย หย่าร้าง (แยกกันตามกฎหมาย) ของแรงงาน

รายได้สุทธิ หมายถึง รายได้หรือรายรับที่แรงงานได้รับทั้งหมดในแต่ละเดือนหักค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นในแต่ละเดือน

รายได้ที่คาดหวัง หมายถึง รายได้หรือจำนวนเงินที่แรงงานคาดว่าจะได้รับเพิ่มขึ้นต่อเดือนภายหลังที่สำเร็จการศึกษา

ค่าเสียโอกาส หมายถึง รายได้หรือผลตอบแทนแต่ละเดือนจากการทำงานล่วงเวลา หรือรายได้จากการทำงานอื่นที่แรงงานต้องสูญเสียเนื่องจากใช้เวลาไปในการศึกษาต่อ

ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพื่อการดำรงชีพของสมาชิกในครอบครัวที่แรงงานจะต้องรับภาระเป็นผู้จ่ายในแต่ละเดือนหรือเงินที่ต้องส่งกลับบ้านทุกเดือน

ค่าใช้จ่ายในการศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่อเดือนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนของแรงงาน ประกอบด้วย ค่าเล่าเรียน ค่าอุปกรณ์เครื่องเขียน ค่าพาหนะ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน และเกิดขึ้นในระหว่างที่ศึกษาตลอดภาคเรียน

ความก้าวหน้าทางการศึกษา หมายถึง โอกาสที่จะศึกษาต่อในระดับที่ชั้นสูงขึ้นและโอกาสในการศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพอื่นของแรงงานภายหลังสำเร็จการศึกษา

ความก้าวหน้าทางอาชีพ หมายถึง โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน โอกาสในการเปลี่ยนสายงาน และโอกาสในการได้งานใหม่ของแรงงานภายหลังสำเร็จการศึกษาแล้ว

ระยะเวลาเดินทางระหว่างที่พักกับสถานศึกษา หมายถึง จำนวนชั่วโมงในการเดินทางไป-กลับ ระหว่างที่พักอาศัยกับสถานศึกษาของแรงงาน

การได้รับข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งครอบคลุมทั้งรูปแบบของแหล่งข้อมูลข่าวสาร และความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสารที่แรงงานได้รับในแต่ละเดือน

การศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง ความต้องการของแรงงานที่จะศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานที่ 1 : อายุของแรงงานมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานที่ 2 : เพศของแรงงานมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานที่ 3 : สถานภาพสมรสของแรงงานมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม

สมมติฐานที่ 4 : รายได้สุทธิต่อเดือนของแรงงานมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานที่ 5 : รายได้ที่คาดหวังของแรงงานมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานที่ 6 : รายได้ของบิดาต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน

สมมติฐานที่ 7 : รายได้ของมารดาต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อใน หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน

สมมติฐานที่ 8 : ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันต่อเดือนของแรงงานมีความ สัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานที่ 9 : ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือนของแรงงานมีความสัมพันธ์กับการ ศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานที่ 10 : ค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อเดือนของแรงงานมีความสัมพันธ์กับการ ศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน

สมมติฐานที่ 11 : ค่าเสียโอกาสของแรงงานมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อใน หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานที่ 12 : โอกาสในการศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นของแรงงานมีความ สัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานที่ 13 : โอกาสในการศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพอื่นของแรงงานมีความ สัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานที่ 14 : โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงานของแรงงานมีความสัมพันธ์กับการ ศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานที่ 15 : โอกาสในการเปลี่ยนสายงานของแรงงานมีความสัมพันธ์กับการ ศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานที่ 16 : โอกาสในการได้งานใหม่ของแรงงานมีความสัมพันธ์กับการศึกษา ต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานที่ 17 : ระยะเวลาเดินทางระหว่างที่พักกับสถานศึกษาของแรงงานมีความ สัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานที่ 18 : รูปแบบของแหล่งข้อมูลข่าวสารที่แรงงานได้รับมีความสัมพันธ์กับ การศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานที่ 19 : ความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสารต่อเดือนของแรงงานมีความ สัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้กระทำภายใต้ข้อมูลพื้นฐาน หลักการของแนวคิดและทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสรุปเป็นประเด็นสำคัญและกรอบความคิดของการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของอุตสาหกรรม และจังหวัดสมุทรปราการ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน
 - ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน
 - วัตถุประสงค์ของการศึกษานอกระบบโรงเรียน
 - หลักสูตรการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
 - ความจำเป็นที่ต้องจัดการศึกษาให้แก่แรงงาน
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - ความหมายของเศรษฐศาสตร์การศึกษา
 - แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์การศึกษา
 - แนวคิดเกี่ยวกับทุนมนุษย์
 - ทฤษฎีอรรถประโยชน์
 - ทฤษฎีอุปสงค์การศึกษา
 - ทฤษฎีอุปสงค์ต่อเนื่อง
 - ทฤษฎีการวิเคราะห์ต้นทุนผลได้
 - ทฤษฎีการเลือกเชิงเหตุผล
 - ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวความคิดในการศึกษาค้นคว้า

1. ข้อมูลพื้นฐานของอุตสาหกรรมและจังหวัดสมุทรปราการ

จังหวัดสมุทรปราการตั้งอยู่ระหว่างกรุงเทพฯ และบริเวณพื้นที่ชายฝั่งตะวันออกห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 30 กิโลเมตร โดยกรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางของประเทศทั้งด้านการปกครองธุรกิจบริการการคมนาคมขนส่ง ฯลฯ ส่วนพื้นที่ชายฝั่งตะวันออกรัฐบาลมีนโยบายพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นพื้นที่หนึ่งบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกที่มีความเหมาะสม และมีศักยภาพสูงที่รัฐบาลจะพัฒนาให้เป็นฐานเศรษฐกิจหลักของภูมิภาคนี้ ด้วยศักยภาพดังกล่าวทำให้จังหวัดสมุทรปราการเป็นแหล่งการลงทุนที่สามารถดึงดูดนักลงทุนทั้งชาวไทย และต่างประเทศเข้ามาลงทุนประกอบกิจการอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ

มากมายนับเป็นจังหวัดที่มีโรงงานอุตสาหกรรมมากเป็นที่สองรองจากกรุงเทพฯ เนื่องจากความได้เปรียบด้านภูมิศาสตร์ที่ตั้งอยู่ใกล้ศูนย์กลางของประเทศ และยังเป็นแหล่งวัตถุดิบที่นำเข้าจากต่างประเทศเป็นคลังสินค้าที่สำคัญ ขณะเดียวกันก็เป็นศูนย์กลางการขนส่งทางน้ำ และทางอากาศ ทำให้การขนส่งวัตถุดิบ และสินค้าจากโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอต่างๆ ของจังหวัดมีความสะดวกและเสียค่าใช้จ่ายต่ำ จึงมีส่วนสนับสนุนให้นักลงทุนเข้ามาประกอบกิจการเป็นจำนวนมาก

สภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัด

จังหวัดสมุทรปราการตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาโดยอยู่ตอนปลายสุดของแม่น้ำเจ้าพระยาและเหนืออ่าวไทย ระหว่างเส้นรุ้งที่ 13 - 14 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 - 101 องศาตะวันออก มีเนื้อที่ประมาณ 1,004.092 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 627,557.50 ไร่ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ เป็นระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ กรุงเทพมหานคร
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อ่าวไทย
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดฉะเชิงเทรา
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ กรุงเทพมหานคร

อุตสาหกรรมภายใน

ภาคอุตสาหกรรมยังคงเป็นสาขาการผลิตที่สร้างรายได้สูงสุด โดยมีอุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญ คือ อาหารแปรรูป สิ่งทอ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ผลิตภัณฑ์โลหะ พลาสติก เครื่องจักร อุปกรณ์ชิ้นส่วนรถยนต์ และประกอบรถยนต์ โรงงานอุตสาหกรรมจะตั้งกระจายอยู่ตามอำเภอต่าง ๆ โดยเฉพาะอำเภอเมือง อำเภอพระประแดง และเริ่มขยายออกไปยังอำเภอบางพลี วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรม ประมาณ 80% นำเข้าจากต่างประเทศ อีก 20% เป็นวัตถุดิบที่มีอยู่ในประเทศ และสำหรับ อุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบจากผลิตผลในประเทศ จะเป็นอุตสาหกรรมเกี่ยวกับอาหารกระป๋อง

ตาราง 4 จำนวนโรงงานที่ประกอบกิจการในแต่ละภาคและกรุงเทพมหานคร ระหว่างปี
พ.ศ. 2531 - 2539

(หน่วย : โรงงาน)

ปี พ.ศ.	ภาค กลาง	ภาคตะวันออก	ภาค เหนือ	ภาคตะวันออก/เหนือ	ภาคใต้	กทม.	รวมทั้ง ประเทศ
2531	14,572	4,248	14,787	32,262	7,754	17,465	91,088
2532	15,631	4,406	15,299	32,730	8,017	18,689	94,772
2533	16,995	4,637	15,750	33,365	8,356	19,892	98,995
2534	18,490	4,884	16,234	33,984	8,753	20,378	102,723
2535	19,054	4,811	16,218	33,913	8,848	20,978	103,822
2536	19,143	4,793	15,908	33,604	8,792	22,269	104,509
2537	19,032	4,612	15,656	32,635	8,714	22,896	103,545
2538	19,039	4,591	15,504	32,483	8,698	23,436	103,751
2539	19,228	4,647	15,533	32,527	8,743	24,318	104,996

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม ; <http://www.diw.go.th>

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal Education)

ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน

การศึกษานอกโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนแต่เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะสนองตอบความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชนได้อย่างทั่วถึง จำเป็นต้องมีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนซึ่งมีลักษณะยืดหยุ่นมากกว่า สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างหลากหลายและทั่วถึง โดยเฉพาะในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง รวมทั้งมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยทำให้การเรียนรู้เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและแสวงหาได้โดยง่ายสำหรับคนทั่วไป (<http://www.nfe.go.th/activi.html>)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดความหมายของการศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

บรรจง ชูสกุลชาติ (2522 : 17) ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนคือ การศึกษาที่พยายามจะจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือคนซึ่งผิดหวังใน

ระบบโรงเรียน หรือไม่มีโอกาสที่จะเข้าไปศึกษาในระบบโรงเรียน หรือไม่ได้รับความเสมอภาค ในระบบการศึกษาในระบบโรงเรียนให้ได้มีโอกาส ได้มีความเสมอภาคและให้สมหวังในการ ศึกษาเพื่อดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยและเป็นสุขในสังคม

ปฐม นิคมานนท์ (2528 : 6) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นกระบวนการ พัฒนาทุกด้าน ทั้งสติ ปัญญา ร่างกาย อารมณ์ อาชีพ เศรษฐกิจ ความเป็นพลเมืองดี มี ลักษณะสำคัญคือเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิตและมีลักษณะบูรณาการ

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2530 : 40) สรุปไว้ว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนคือ กิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นได้ทั้งในและนอกระบบโรงเรียนโดยไม่มีรูปแบบที่แน่นอน จัดขึ้นตาม ความเหมาะสม และความต้องการของผู้เรียน ยึดหลักปรัชญาที่ว่า การศึกษาคือชีวิต ชีวิตคือ การศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้รู้จักใช้ความคิดตัดสินใจ รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง ช่วยตนเองมีอิสระภาพจากสิ่งแวดล้อมมากที่สุด โดยมีวิชาการเป็นเพียงส่วนประกอบที่จะทำให้ คนสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเท่านั้น จึงเป็นกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อคนทุกคนในสังคม

สุนทร สุนันท์ชีพ (2532 : 10) ให้ความหมายของการศึกษานอกโรงเรียน ว่า หมายถึง กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดขึ้นนอกระบบโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะให้บริการ แก่กลุ่มผู้เรียนทุกเพศทุกวัย

ฟิลิป คูมส์ (อ้างอิงจาก สุภาวดี จำเริญนุสิต. 2540 : 16) ได้ให้ความหมายของการ ศึกษานอกระบบโรงเรียน ว่าเป็นกิจกรรมการศึกษาทุกประเภทที่จัดขึ้นนอกเหนือจาก กิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนตามปกติ กิจกรรมเหล่านี้จัดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการ ด้านการเรียนรู้แต่ละกลุ่มและบุคคลจะสนใจอาจจะเป็นกิจกรรมการศึกษาในโรงเรียนหรือในบาง กรณีอาจจัดขึ้นเพื่อเป็นตัวเลือกหรือจัดขึ้นมาเพื่อแทนการมานั่งในโรงเรียนก็ได้

สุภาวดี จำเริญนุสิต (2540 : 17) ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน ว่าเป็นการศึกษาที่จัดขึ้นตามความต้องการ ความสามารถ ตลอดจนโอกาสที่ผู้เรียนจะมาเรียน ได้เป็นสำคัญ หลักสูตรการเรียนการสอนจะสอดคล้องกับการดำรงชีวิตประจำวันในลักษณะของ การให้ความรู้ทั่ว ๆ ไป เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในงานประจำวัน หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้บุคคลเกิดทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาตนเอง ทำให้สามารถเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็น อยู่ รู้จักคิดสร้างสรรค์ รู้จักกำหนดทางเลือก และตัดสินใจในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และชุมชน ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ อันเป็นกระบวนการศึกษาตลอดชีวิต

เอ เอ ลิเวอร์ ไรท์ (อ้างอิงจาก สุมาลี สังข์ศรี. 2541 : 2) ให้ความหมายของการ ศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งเรียกว่า การศึกษาผู้ใหญ่ ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จัดให้แก่ บุคคลที่ไม่ได้ศึกษาอยู่ในระบบโรงเรียนปกติแล้ว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความ เข้าใจ เพิ่มพูนทักษะในด้านต่าง ๆ แก่บุคคลเหล่านี้ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทาง ด้านพฤติกรรมและทัศนคติ

การศึกษานอกระบบโรงเรียน จึงเป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อให้บุคคลที่ขาดโอกาสในการศึกษาต่อในระบบโรงเรียน หรือเปิดโอกาสให้เรียนรู้ พัฒนาทักษะ ความสามารถที่มีอยู่ เพื่อยกระดับตัวเอง มีความยืดหยุ่นในระบบการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละบุคคล เพื่อสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

วัตถุประสงค์ของการศึกษานอกโรงเรียน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อให้ประชาชนทั่วไปที่พลาดและขาดโอกาสทางการศึกษาให้ได้รับการศึกษาตลอดชีวิต และเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นโดยให้บริการทางการศึกษาในหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ และการศึกษาตามอัธยาศัย (www.nfe.go.th)

วีระชัย มีชอบธรรม และสุพัตรา เพชรสุทธิ (2520 : 11 – 12) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษานอกโรงเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น อันจะช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข
2. เพื่อให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ และรักการอ่าน จะได้มีเครื่องมือในการแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม
3. เพื่อให้ประชาชนที่มีได้อยู่ในระบบโรงเรียน ได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในขั้นที่สูงขึ้น
4. เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสศึกษาวิชาชีพ และองค์ประกอบที่จะทำให้นักมีประสิทธิภาพในอาชีพที่ตนปฏิบัติอยู่ หรือในการที่จะเปลี่ยนอาชีพใหม่ตามความจำเป็น
5. เพื่อให้ประชาชนได้พัฒนาตนเองให้ทันกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
6. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น
7. เพื่อส่งเสริมศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีของชาติ

หลักสูตรการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ (www.nfe.go.th/action.html)

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ เป็นการจัดเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา และส่งเสริมให้ประชาชนที่พลาดโอกาสทางการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อนำความรู้ไปปรับปรุงคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น หรือเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงต่อไป โดยกำหนดหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ไว้ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาเบ็ดเสร็จพื้นฐาน
2. หลักสูตรการศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา
3. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา
4. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

5. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาถึงหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 ซึ่งเป็นหลักสูตรต่อเนื่องจากหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา การศึกษาระดับนี้มุ่งที่จะส่งเสริมให้ผู้ที่ต้องการศึกษาหาความรู้แต่พลาดโอกาสที่จะศึกษาต่อในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ ฝึกทักษะและปลูกฝังเจตคติที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพได้เท่าเทียมกับผู้อื่น สามารถปฏิบัติตนให้ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามสมควรแก่สภาพ หลักสูตรนี้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรระดับเดียวกับในระบบโรงเรียนและมีความยืดหยุ่นพอเพียงที่จะให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความต้องการของตน โดยมีการจัดหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนี้

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1. หมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา

1.1 ภาษาไทย

1.2 คณิตศาสตร์

1.3 ส่งเสริมคุณภาพชีวิต

1.4 โลกของงานอาชีพ

2. หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 3 หมวด

- หมวดวิชาที่กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร

3. รวมไม่น้อยกว่า 7 หมวด

การจบหลักสูตรนักศึกษาต้องผ่านหมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา และหมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา และต้องผ่านกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) ตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

ความจำเป็นที่ต้องจัดการศึกษาให้แก่แรงงาน

1. การขาดความรู้ขั้นพื้นฐาน จากการที่ผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำ กล่าวคือส่วนมากของกำลังแรงงานในเมืองเป็นผู้ที่มีการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาตอนปลายลงมา (กรมแรงงาน. 2521:17) จากการศึกษาวิจัยของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) พบว่า 81% ของกลุ่มคนงานในภาคอุตสาหกรรม มีการศึกษาสูงสุดเพียงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 หรือต่ำกว่า (ปัทมา ธรรมเจริญ. 2538 : 3) ซึ่งการขาดความรู้เมื่อคนอายุมากเข้า ความรู้ที่มีอยู่หากไม่ได้นำมาใช้อย่างสม่ำเสมอ ก็มักจะลืมเลือนบ้าง ในขณะที่เดียวกันคนรุ่นใหม่เข้าสู่กำลังแรงงานจะได้รับการศึกษาดีกว่าเดิม ทำให้คนงานรุ่นเก๋ายังด้อยการศึกษามากขึ้น ซึ่งจะเป็นอุปสรรคในการที่จะทำความเข้าใจกับกฎระเบียบต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวเขา และ

การพัฒนาการศึกษาเพื่อโอกาสก้าวหน้าในชีวิตก็จะลดน้อยลงไปหากไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร

2. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิชาการสมัยใหม่ ในโรงงานอุตสาหกรรมมีการพัฒนาวิทยาการให้ทันสมัยและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งต้องการความชำนาญพิเศษจากคนงานมากขึ้น ด้วยแต่จากการที่ความสามารถของคนงานยังมีไม่เพียงพอกับความต้องการเป็นปัญหาที่ทำให้นายจ้างได้ผลผลิตที่ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วยตามที่ต้องการและเป็นปัญหาของผู้ใช้แรงงานเองด้วย ที่จะต้องเสี่ยงภัยในการทำงานมากขึ้น และอาจประสบอันตรายจากการทำงานได้ง่ายขึ้น จึงต้องมีการจัดการศึกษาและ/หรือฝึกอบรมความรู้ วิชาการ และพัฒนา ยกระดับฝีมือคนงาน (Up Grading) ให้ก้าวหน้าทันกับการพัฒนาเทคโนโลยีด้วย

3. การใช้ชีวิตของผู้ใช้แรงงานในสังคมอุตสาหกรรมในประเทศกำลังพัฒนา สังคมเกษตรกรรมได้ค่อย ๆ เปลี่ยนไปสู่สังคมอุตสาหกรรม แรงงานจากภาคเกษตรกรรมได้เข้ามาสู่โรงงานอุตสาหกรรมมากขึ้น การปรับตัวจากชีวิตซึ่งไม่รีบร้อน ตนเป็นนายของตนเอง และมีการดำเนินชีวิตขึ้นกับสภาพดินฟ้าอากาศไปสู่การทำงานอุตสาหกรรม ซึ่งเร่งรีบมีระเบียบแบบแผนทำให้เกิดปัญหาในการปรับตัวปรับชีวิตของผู้ใช้แรงงาน การจัดการศึกษานอกระบบแก่คนงานจึงจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนในการให้ความรู้ ความเข้าใจในชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปของลูกจ้าง

4. สิทธิ หน้าที่ และการรวมตัวกันเป็นองค์กรของลูกจ้างหรือคนงาน จำเป็นต้องรู้และเข้าใจในสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายทั้งในด้านการคุ้มครองแรงงาน เพื่อไม่ให้นายจ้างถือโอกาสเอาเปรียบโดยอาศัยประโยชน์จากความไม่รู้ของลูกจ้าง และจากการที่กฎหมายเปิดโอกาสให้ลูกจ้างมีการรวมตัวกันเป็นองค์กร การดำเนินงานในฐานะเป็นองค์กรของลูกจ้าง ไม่ว่าจะเป็นสหภาพแรงงานหรือสหสัมพันธ์แรงงานก็ตาม จึงต้องเป็นไปตามระเบียบ กฎเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ จึงจำเป็นต้องให้การศึกษาแก่ลูกจ้างในเรื่องสิทธิ ผลประโยชน์ และสิ่งที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามกฎหมายในฐานะเป็นองค์กรการของลูกจ้างหรือคนงานด้วย

จากแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งให้ความสำคัญกับการศึกษาและเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ถือว่าการศึกษามีความสามารถพัฒนามนุษย์ในทุกๆ ด้าน แม้ว่าจะต้องเกิดต้นทุนทางในการศึกษาก็ตาม ประกอบกับปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากตามกระแสโลกาภิวัตน์ การศึกษาจึงกลายเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของคน สำหรับแรงงานในภาคอุตสาหกรรมแล้ว การศึกษายังมีบทบาทในการช่วยเสริมสร้างความรู้ ความสามารถ ทักษะ ตลอดจนเจตคติ เพื่อนำไปสู่การคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น รวมทั้งการพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา โดยอาศัยประสบการณ์ เป็นการเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการทำงาน ตลอดจนสร้างความก้าวหน้าในการทำงานของแรงงาน นำไปสู่การเพิ่มรายได้และผลผลิตที่มีประสิทธิภาพในที่สุด

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของเศรษฐศาสตร์การศึกษา

Cohn and Geske (อ้างอิงจาก บุญคง หันจางสิทธิ์. 3 : 2540) ให้คำจำกัดความของเศรษฐศาสตร์การศึกษา ว่าเป็นการศึกษาถึงเรื่องมนุษย์และสังคมที่จะเลือกใช้ทรัพยากรที่มีค่าและหาได้ยากไปใช้ในการผลิต การฝึกอบรมชนิดต่าง ๆ และไปพัฒนาความรู้ ความชำนาญ จิตใจ อุปนิสัย และบุคลิกภาพ และอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความชำนาญ และสิ่งดีงามทั้งหลายที่ได้จากการฝึกอบรมมาและการศึกษานั้นไปยังบุคคล กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในสังคมปัจจุบันและอนาคต

Paul A. Samuelson (อ้างอิงจาก บุญคง หันจางสิทธิ์. 3 : 2540) ให้ความหมายของเศรษฐศาสตร์การศึกษาว่าเป็นการศึกษาถึงเรื่องมนุษย์และสังคมที่จะเลือกใช้ทรัพยากรที่มีค่าและหาได้ยากไปผลิตสินค้าและบริการชนิดต่าง ๆ ตลอดช่วงเวลา ไม่ว่าการเลือกใช้นั้นจะผ่านการใช้เงินหรือไม่ก็ตาม และแจกจ่ายสินค้าและบริการนั้นเพื่อการบริโภคในปัจจุบันและอนาคตของคนและกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในสังคม

บุญพุ่ม เสนารักษ์ (2531 : 2) ได้ให้ความหมายของเศรษฐศาสตร์การศึกษาว่า เศรษฐศาสตร์การศึกษา เป็นวิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์แขนงหนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการนำเอาทรัพยากรซึ่งมีจำกัดไปผลิตเป็นสินค้าและบริการทางการศึกษาในรูปต่าง ๆ อันจะยังผลให้ทรัพยากรมนุษย์มีคุณภาพสูงขึ้น ทั้งทางด้านความรู้ความสามารถ สติปัญญา อารมณ์ ทักษะ ทศนคติ และอื่น ๆ แล้วจำแนกแจกจ่ายไปยังประชาชนผู้บริโภคในสังคมอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

เศรษฐศาสตร์การศึกษา จึงเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ ทั้งทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรแขนงต่าง ๆ มาใช้เพื่อการศึกษา ฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญในการใช้ประโยชน์หรือผลิตทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการบริโภคที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์การศึกษา

Theodore W. Schultz (อ้างอิงจาก บุญคง หันจางสิทธิ์. 28 : 2540) ได้ให้ความสำคัญของเศรษฐศาสตร์การศึกษา โดยชี้ว่า การลงทุนในการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการอธิบายการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และพบว่าปริมาณร้อยละ 20 – 40 ของผลผลิตรวมที่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการลงทุนทางการศึกษา การลงทุนในการศึกษาทำให้แรงงานมีประสิทธิภาพในการผลิตเพิ่มมากขึ้นทำให้ผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และได้ตั้งข้อสังเกตว่ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของชาติ (GNP) หรือมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เพิ่มขึ้นเร็วกว่าอัตราส่วนที่ใช้จำนวนแรงงาน (Labour) และทุน (Capital) เข้าไปในการผลิต กล่าวคือคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพของแรงงานได้เพิ่มขึ้น ทำให้แรงงานมีประสิทธิภาพในการผลิต

เพิ่มมากขึ้น ในทำนองเดียวกันจำนวนเครื่องจักรที่ใส่เข้าไปในการผลิตก็มีคุณภาพเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ด้วยมิใช่จำนวนอย่างเดียว คุณภาพของเครื่องมือเครื่องจักรที่เพิ่มขึ้นก็เป็นเพราะฝีมือหรือคุณภาพของมนุษย์นั่นเอง

แนวคิดเกี่ยวกับทุนมนุษย์

บุคคลที่ให้ความสำคัญกับทุนมนุษย์มากคือ อัดัม สมิธ (Adam Smith) ซึ่งกล่าวไว้ว่า แหล่งที่มาของความมั่งคั่งของชาติ คือ แรงงาน (Labor) และการแบ่งงานกันทำของแรงงาน (Division of Labour) Smith พบว่า ความมั่งคั่งของชาติขึ้นอยู่กับ (1) ประสิทธิภาพของแรงงาน และ (2) สัดส่วนแรงงานในประเทศที่มีงานทำและได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและธนาคารโลก (World Bank) ได้ให้คำจำกัดความของ ทุนมนุษย์ (Human Capital) ไว้ว่า คือทักษะและความสามารถต่าง ๆ ที่อยู่ในตัวบุคคลหรือกำลังแรงงาน ส่วนหนึ่งได้มาจากการปรับปรุงสุขภาพและโภชนาการ การศึกษา และการฝึกอบรม และอีกส่วนหนึ่งได้มาจากการประสบการณ์ที่มนุษย์จะใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าและบริการ (บุญคง หันจางสิทธิ์. 15 : 2540)

อัมพร วิจิตรพันธ์ (2520 : 15 – 16) ได้กล่าวถึงการลงทุนทางการศึกษาว่า หมายถึง การลงทุนที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือรัฐนำเงินไปใช้จ่ายเพื่อก่อให้เกิดผลผลิตและบริการโดยที่ผู้ลงทุนจะได้รับผลตอบแทน ซึ่งการจัดการศึกษาก็เข้ากับเกณฑ์การลงทุนดังกล่าว ทำให้พิจารณาได้ว่า การศึกษาเป็นการลงทุนอย่างหนึ่งด้วยเหตุผลดังนี้ (1) การศึกษามีผู้ลงทุนคือ รัฐ เอกชน หรือผู้เรียน โดยการนำเงินงบประมาณมาซื้อที่ดิน สิ่งก่อสร้าง วัสดุครุภัณฑ์ ตลอดจนการจ้างครูอาจารย์มาสอน (2) มีผลผลิตที่เกิดขึ้นในรูปของผู้สำเร็จการศึกษา ได้รับการศึกษา และได้นำความรู้เหล่านี้ไปประกอบอาชีพผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ (3) มีผลตอบแทนสำหรับผู้เรียนคือ ทำให้ผู้เรียนมีรายได้จากการนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปประกอบอาชีพ และ (4) มีผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุนคือถ้าผู้ลงทุนเป็นรัฐบาลก็จะได้ผลตอบแทนในรูปของประชากรของประเทศสามารถอ่านออกเขียนได้ ลดปัญหาด้านสังคมต่าง ๆ เก็บภาษีได้เพิ่มขึ้นซึ่งเป็นผลประโยชน์ทางอ้อมที่อาจมองเห็นได้ไม่ชัดเจน

การศึกษา (Education) จึงเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบอย่างมากต่อประสิทธิภาพในการผลิต (Productivity) และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economics Growth) กล่าวคือ ผู้ที่ได้รับการศึกษาย่อมสามารถเรียนรู้วิทยาการเทคโนโลยีสมัยใหม่ และรับรู้ข่าวสารใหม่ ๆ (New Information) ได้รวดเร็วกว่าและนำความรู้ที่มีอยู่มาใช้กับปัจจัยการผลิตใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ เป็นสิ่งจำเป็นในกระบวนการทำงานในปัจจุบัน ผู้ที่มีโอกาสเรียนรู้หรือได้รับการศึกษาย่อมทำความเข้าใจได้ง่ายและประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้รวดเร็วกว่าผู้ที่ไม่มีพื้นความรู้อย่างแน่นอน

ทฤษฎีอรรถประโยชน์

นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์หลายท่านได้ให้ความหมายของทฤษฎีอรรถประโยชน์ ดังนี้

นราทิพย์ ชูติวงศ์ (2542 : 96) ได้ให้ความหมายของอรรถประโยชน์ (Utility) ว่า หมายถึง ความพอใจที่เกิดขึ้นกับผู้บริโภคจากการได้มา ได้ใช้ ได้บริโภค หรือได้ผลประโยชน์จากสินค้าและบริการ ดังนั้น อรรถประโยชน์จึงเป็นสิ่งที่มียู่ในตัวสินค้าและบริการ ในรูปของความสามารถในการบำบัดความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งที่มาและสาเหตุของการเกิดมีอรรถประโยชน์ขึ้น อาจมีได้ต่าง ๆ นานา อาทิ สุขภาพที่ดีขึ้น ความสวยงาม ความสะดวกสบาย รสชาติ ความทนทาน และอื่น ๆ ซึ่งจะมีทั้งส่วนที่เป็นรูปธรรมและส่วนที่เป็นนามธรรม เรื่องของอรรถประโยชน์จึงเกี่ยวข้องกับรสนิยม ความพอใจ และความนึกคิดส่วนบุคคล อย่างไรก็ตามในการศึกษาทฤษฎีอรรถประโยชน์ได้มีการกำหนดข้อสมมติไว้ว่า อรรถประโยชน์เป็นสิ่งที่สามารถวัดออกมาเป็นหน่วยได้ (Measurable Quality) โดยเรียกหน่วยในการวัดว่า ยูทิล (Util)

ทรูห์ (Truett. 1987. G-11,G-18-G-19) ได้อธิบายความหมายของอรรถประโยชน์ว่าหมายถึง ความพอใจหรือผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ผู้บริโภคได้รับจากบริโภคสินค้าหรือบริการต่าง ๆ และอรรถประโยชน์สูงสุด (Utility Maximization) มีความหมายรวมถึงประโยชน์สูงสุดที่ได้รับภายใต้งบประมาณจำนวนหนึ่งที่คงที่

คอปลิน (Koplin. 1971 : 29-30) ได้อธิบายความหมายของอรรถประโยชน์หรือความพอใจ ว่าหมายถึงความสามารถของสินค้าที่สร้างความพอใจให้กับมนุษย์ โดยที่คนเรามีเหตุผลที่จะเลือกระหว่างทางเลือกที่ให้ความพอใจสูงสุด พิจารณาได้จากตลาดพบว่าความต้องการบริโภค (Q_x : Quantity for X) ของคนขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการคือ รสนิยม (T : Taste) รายได้ (Y : Income) และระดับราคา (P : Price) ซึ่งประกอบด้วยราคาสินค้า X (P_x) และราคาสินค้าอื่น ๆ (P_a) ซึ่งเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$Q_x = f(P_x, T, Y, P_a)$$

กล่าวโดยสรุป อรรถประโยชน์ คือ ความพึงพอใจที่บุคคลได้รับจากสินค้าหรือบริการ ซึ่งมีไม่เท่ากัน และความพึงพอใจของแต่ละบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับ 3 ปัจจัย ได้แก่ รสนิยม รายได้ และระดับราคาสินค้า และเมื่อผู้บริโภค บริโภคสินค้าหรือบริการนั้น ๆ มากไปถึงจุดอิ่มตัวแล้วก็จะทำให้เกิดการลดน้อยถอยลงของอรรถประโยชน์ส่วนเพิ่ม (The Law of Diminishing Marginal Utility) ให้ความพึงพอใจในการบริโภคสินค้าและบริการลดลงนั่นเอง

ทฤษฎีอุปสงค์การศึกษา

ความต้องการการศึกษาของแต่ละบุคคล สามารถอธิบายได้จากทฤษฎีอุปสงค์การศึกษา ซึ่งมีผู้อธิบายทฤษฎีอุปสงค์การศึกษาไว้ดังนี้

บุญพุ่ม เสนารักษ์ (2531 : 158-160) ได้อธิบายอุปสงค์สำหรับบริการการศึกษา (Demand for Educational Service) ของบุคคลหนึ่ง ๆ ว่าจะมีลักษณะต่างจากอุปสงค์สำหรับสินค้าทั่วไป ด้วยเหตุผลอย่างน้อย 5 ประการคือ

1. การศึกษาเป็นสินค้าพิเศษที่ไม่สร้างเฉพาะความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภค หากยังเป็นการลงทุนเพื่อผลตอบแทนในอนาคต

2. การศึกษาแม้จะเป็นสินค้าบริโภค (Consumer Goods) ชนิดหนึ่งแต่สินค้านี้จะแตกต่างจากสินค้าชนิดอื่น ๆ คือจะไม่หมดสิ้นไปเมื่อได้รับการบริโภค ตรงกันข้ามยังมีการบริโภคก็ยิ่งทำให้สินค้าทางการศึกษามีมากขึ้น

3. การศึกษาเป็นสินค้าพิเศษที่ไม่อาจนับเป็นปริมาณได้แน่นอนเหมือนสินค้าชนิดอื่น เนื่องจากสินค้าทางการศึกษาประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ จำนวนมาก เช่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา อุปกรณ์การเรียน การสอน และอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม สามารถนับปริมาณสินค้าทางการศึกษาออกมาในรูปใดรูปหนึ่ง เช่น จำนวนผู้ลงทะเบียน จำนวนโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย ฯลฯ โดยอนุโลมก็ได้ ตัวอย่างเช่น อัตราค่าเล่าเรียนต่อเทอม อัตราค่าเล่าเรียนเพิ่ม อุปสงค์การศึกษาก็จะลดลง แต่ในทางกลับกันถ้าอัตราค่าเล่าเรียนลดลง อุปสงค์การศึกษาก็จะเพิ่มขึ้นด้วย

4. ในการบริโภคสินค้าและบริการทั่วไป ผู้บริโภคจะเป็นผู้ตัดสินใจและวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ เองทั้งหมด แต่สำหรับสินค้าทางการศึกษา ผู้บริโภคเป็นนักเรียน ไม่ค่อยมีอิสระในการเลือกบริโภค บิดา มารดาหรือผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมีบทบาททำหน้าที่เลือกให้ ความจริงข้อมูลนี้จะปรากฏชัดเจนเมื่อผู้เรียนอยู่ในระดับต้น โดยเฉพาะระดับอนุบาล และประถมศึกษา

5. อุปสงค์สำหรับสินค้าและบริการทั่วไป ของบุคคลมักจะเกิดขึ้นจากแรงผลักดันภายในของตัวบุคคล และเมื่อได้การบริโภคแล้วอุปสงค์ก็จะหมดสิ้นไป แต่สำหรับอุปสงค์ทางการศึกษาเมื่อบริโภคแล้วยังต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นอีก

อัมพร วิจิตรพันธ์และอัญชลี ค้อคงคา (2525 : 34-37) ได้กล่าวว่า อุปสงค์สำหรับการศึกษาเกิดจากสาเหตุหลายประการ คือ

ประการแรก ความต้องการศึกษาในสิ่งที่ตนไม่รู้หรือยังหาคำตอบไม่ได้ ถ้าบุคคลมีความสนใจหรือเฝาคำตอบในสิ่งที่ยังมีปัญหายู่เขาก็จะพยายามศึกษาค้นคว้าในเรื่องเหล่านั้น แม้จะเสียเวลาและค่าใช้จ่ายมากก็ตาม

ประการที่สอง ความต้องการมีส่วนร่วม (Participation) ในกิจกรรมทางสังคม เช่น การอาสาพัฒนาชนบท การสอนหนังสือแก่เด็กที่ยากจน การแสดงดนตรี การกีฬา เป็นต้น การมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมเหล่านี้ ทำให้บุคคลรู้สึกเป็นเกียรติและภาคภูมิใจเพราะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีความสามารถและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม

ประการที่สาม การได้รับแรงจูงใจและผลักดันจากพ่อแม่ ครู ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง และเพื่อนฝูง เช่น พ่อแม่ต้องการให้เรียนแพทย์ เพื่อนร่วมชั้นเรียนชักชวนให้เป็นตำรวจ ฯลฯ

ประการที่สี่ การศึกษาตามประเพณี (Tradition) เช่น เด็กไทยจะต้องบวชเรียนวิชาธรรมะ เมื่ออายุครบ 20 ปีขึ้นไป เป็นต้น

ประการที่ห้า ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง บิดา มารดาหรือผู้ปกครอง มีฐานะมั่นคง มีรายได้สูง เด็กในปกครองจะได้รับการศึกษาสูงขึ้นตามไปด้วย

ประการที่หก รายได้หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต ตามปกติบุคคลที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้น ระดับรายได้หรือผลตอบแทนก็มักจะสูงขึ้นด้วย ดังนั้นรายได้หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดอุปสงค์สำหรับการศึกษา

ประการที่เจ็ด ค่านิยมของสังคม (Social Value) ตามปกติ บุคคลที่ได้รับการศึกษามากจะเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั่วไปว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและมีจริยธรรมดีงาม ดังนั้นความต้องการให้ตนเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคม จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดอุปสงค์สำหรับการศึกษา

ประการสุดท้าย ความกระตือรือร้นหรือความปรารถนาของบุคคลที่จะเลื่อนฐานะและยกระดับบรรดาศักดิ์ของตนให้สูงขึ้น โดยทั่วไปเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า การศึกษาเป็นวิถีทางหนึ่งที่บุคคลพึงจะยกฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของตนให้สูงขึ้นได้ ดังนั้นบุคคลจึงพยายามผลักดันตนเองโดยเข้ารับการศึกษาในระดับสูงขึ้นเรื่อยๆ ความกระตือรือร้นหรือทะเยอทะยานนี้ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดอุปสงค์สำหรับการศึกษา

กล่าวโดยสรุป อุปสงค์การศึกษา จะขึ้นอยู่กับรายได้ ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาหรืออัตราค่าเล่าเรียน ความสนใจใฝ่รู้ สินค้าหรือบริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จำนวนประชากร และปัจจัยอื่น ๆ

ทฤษฎีอุปสงค์ต่อเนื่อง (Derived Demand)

สมยศ นาวิการ (2542:99) ได้ให้ความหมายของอุปสงค์ต่อเนื่องว่าเป็นฟังก์ชันของสินค้าบางอย่างจะมีตัวแปรอิสระของอุปสงค์สินค้าอย่างอื่นรวมเข้าไว้ด้วย ตัวอย่างเช่น อุปสงค์เงินกู้ยืมจะไม่ถูกกำหนดโดยตรง แต่อุปสงค์เงินกู้ยืมจะได้มาจากอุปสงค์รถยนต์ นี่จะเป็นกรณีตัวอย่างของสินค้าที่ผลิตด้วย สินค้าของผู้ผลิตจะแตกต่างจากสินค้าบริโภคสินค้าของผู้ผลิตจะไม่ผลิตขึ้นมาเพื่อการบริโภคโดยตรง แต่จะเป็นวัตถุดิบ อุปกรณ์ และชิ้นส่วนที่รวมกันเพื่อการผลิตสินค้าบริโภค ดังนั้นอุปสงค์สินค้าของผู้ผลิตอาจจะถูกพิจารณาค่าเป็นอุปสงค์ต่อเนื่องเนื่องจากอุปสงค์สินค้าของผู้ผลิตจะได้มาจากความต้องการของผู้บริโภคคนสุดท้าย เช่น อุปสงค์ของอะลูมิเนียมจะไม่ขึ้นอยู่กับความต้องการและรสนิยมต่ออะลูมิเนียมของผู้บริโภคเท่านั้น แต่จะขึ้นอยู่กับความต้องการและรสนิยมของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ที่ใช้อะลูมิเนียมเพียงบางส่วน

หรือทั้งหมด ความพอใจของผู้บริโภคเหล่านี้อาจจะไม่ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่ว่าอะลูมิเนียมได้ถูกใช้ภายในการผลิตสินค้าเลย

ปาร์กิน (Parkin.1994 : 380) ได้อธิบายถึงอุปสงค์ต่อเนื่องว่า เป็นความต้องการปัจจัยนำเข้า เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการ เช่น อุปสงค์ต่อเนื่องของบริษัทหนึ่งต่อปัจจัยนำเข้าขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของเทคโนโลยีและตลาด รวมถึงวัตถุประสงค์ของบริษัทด้วย

เฮนรีและ เฮย์เนส (Henry and Haynes.1978 : 75-77) ได้กล่าวว่าอุปสงค์ต่อเนื่องเป็นความต้องการในสินค้าขั้นกลาง ที่อาจจะเป็นวัตถุดิบ ชิ้นส่วน อุปกรณ์ หรือบริการที่ใช้ในการผลิตต่อไป เช่น ความต้องการเหล็กเป็นอุปสงค์ต่อเนื่อง ซึ่งผู้บริโภคไม่ได้ซื้อเหล็กโดยตรง แต่ซื้อจากสินค้าขั้นสุดท้ายที่มีการนำเหล็กมาประกอบแล้ว เป็นผลต่อเนื่องที่ทำให้เกิดการจ้างแรงงานในการผลิตสินค้า

บรูต (Brue.1996 : G-5) ได้กล่าวถึงอุปสงค์ต่อเนื่องว่าเป็นความต้องการในสินค้าหรือบริการชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นอยู่กับความต้องการของสินค้าหรือบริการอื่น ซึ่งเป็นความต้องการใช้ทรัพยากรในการผลิตเพื่อความต้องการในสินค้าชนิดหนึ่ง

แหล่งความต้องการที่เป็นอุปสงค์ต่อเนื่องคือ การได้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีทรัพยากรเอื้อต่อการผลิต ทรัพยากรโดยปกติจะไม่ให้ความพอใจโดยตรง แต่จะให้ความพอใจทางอ้อมโดยการผลิตเป็นสินค้าและบริการ เช่น มีพื้นที่ว่างเปล่าจะไม่มีผู้บริโภคใด ๆ หากมีการใช้แรงงานจากรถแทรกเตอร์ในการผลิตสินค้าจากพื้นที่ว่างเปล่าเพื่อนำผลผลิตไปสู่ครัวเรือน จะทำให้เกิดความต้องการรถยนต์ และแรงงานในการผลิตรถยนต์

กล่าวโดยสรุป อุปสงค์ต่อเนื่อง (Derived Demand) เป็นความต้องการของผู้บริโภคต่อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งซึ่งผู้บริโภคไม่ได้ใช้ประโยชน์จากสินค้าชนิดนั้นโดยตรงแต่จะใช้โดยการนำไปผลิตสินค้าหรือบริการที่ผู้บริโภคต้องการ อุปสงค์ต่อการศึกษาจึงมีลักษณะเป็นอุปสงค์ต่อเนื่องเพราะผู้เรียนประสงค์ที่จะศึกษาเพื่อได้รับความรู้ แล้วจึงนำความรู้ไปใช้ประกอบการปฏิบัติงาน

ทฤษฎีการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้ (Cost-Benefit Analysis Theory)

การวิเคราะห์ต้นทุนผลได้ เป็นการวิเคราะห์ที่จะช่วยตอบว่าสิ่งที่พิจารณาอยู่นั้นสมควรจะนำไปปฏิบัติหรือลงทุนหรือไม่ ประเด็นหลักในการวิเคราะห์เชิงต้นทุน-ผลได้ (ผลได้-ผลเสีย) ในรูปคำถามที่ผู้วิเคราะห์ต้องถามได้แก่ (ไกรยุทธ ธีรตยา คีรินทร์. 2527 : 208)

1. เราต้องการอะไรและมีกิจกรรมอะไรบ้างที่ทำให้ได้รับในสิ่งที่ต้องการ
2. อะไรบ้างที่เป็นอุปสรรคที่กระทบกระเทือนความต้องการนี้
3. ผลได้ตอบแทนจากกิจกรรมนั้นมีอะไรบ้าง และคำนวณผลได้ตอบแทนนั้นอย่างไร
4. ผลเสียหรือต้นทุนจากกิจกรรมนั้นมีอะไรบ้าง และวัดผลนั้นอย่างไร
5. จะตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่ดีกว่าได้อย่างไร

ในประการแรกเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์หรือมาตรการสำหรับการตัดสินใจเลือก กล่าวคือ เมื่อรู้วัตถุประสงค์ และกำหนดทางเลือกที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้ตัดสินใจจะเลือกจะทำอะไรให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด ประการที่สอง เป็นสภาพแวดล้อมที่จะเป็นอุปสรรคขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์ ส่วนประการที่สามและสี่ ช่วยให้ผู้วิเคราะห์บรรยายถึงต้นทุนหรือผลเสีย ตลอดจนผลดีที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการตามสิ่งที่ตัดสินใจได้อย่างชัดเจน และเพื่อจะได้เปรียบเทียบสะดวก

ต้นทุน (Cost) จากการดำเนินการ หมายถึง สิ่งที่ต้องเสีย (สละ) ไปเพื่อดำเนินโครงการนั้น เช่น ค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายในการศึกษา ค่าเดินทางมาเรียน ซึ่งถือว่าเป็นต้นทุนทางตรง ตลอดจนต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) อันเกิดจากการที่บุคคลเลือกที่จะศึกษาต่อทำให้รายได้ที่พึงจะได้จากการทำงานหรือแรงงานที่จะให้กับครอบครัวสูญเสียไปแม้แต่การเลือกจะศึกษาต่อแทนการพักผ่อนหรือเวลาว่าง เท่ากับมีต้นทุนเกิดขึ้นถือว่าเป็นต้นทุนทางอ้อมหรือต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) นั้นเอง

ผลได้ (Benefit) คือ ผลประโยชน์หรือผลที่จัดว่าเป็นส่วนที่ได้รับจากการลงทุนในโครงการนั้น ๆ ซึ่ง มีทั้งผลได้ทางตรงและทางอ้อมเหมือนกัน เช่น เมื่อจบการศึกษาแล้วได้ทำงาน มีเงินเดือน มีเกียรติยศชื่อเสียง ถือเป็นผลได้ทางตรง อีกกรณีคือผลได้ทางอ้อม คือ ผลประโยชน์ตอบแทนที่เกิดจากผลกระทบในขั้นต่อ ๆ ไปของโครงการ หรือผลพลอยได้อื่น ๆ เช่น การขยายโรงเรียนมัธยมศึกษาไปสู่ชนบท ทำให้เด็กวัยรุ่นในชนบททั้งชายหญิงมีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาในโรงเรียนนานขึ้นมีผลทำให้ปัญหาการใช้แรงงานเด็ก หรือโสเภณีเด็กลดลงงบประมาณที่รัฐจะต้องใช้ปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายเหล่านี้ก็ลดน้อยลงด้วย ตลอดจนการลงทุนทางการศึกษาให้ผลประโยชน์ในรูปของการที่ผู้ลงทุนในการศึกษามีทักษะ สามารถเรียนรู้งานได้อย่างดี ส่งผลให้ผลผลิตหรือรายได้ของประเทศเพิ่มขึ้น เนื่องจากประชาชนในประเทศมีการศึกษา ในด้านสังคมยังช่วยลดปัญหาอาชญากรรม หรือยาเสพติดที่กำลังระบาดอยู่ในปัจจุบัน และส่งเสริมความเข้าใจเรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอีกด้วย

การตัดสินใจของบุคคลในการลงทุนเพื่อการศึกษาต่อ โดยเฉพาะการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น เมื่อพิจารณาในเรื่องต้นทุน-ผลได้แล้ว จะเห็นว่ามีทั้งต้นทุน-ผลได้ทั้งในเชิงเศรษฐกิจและไม่ใช่เศรษฐกิจ ต้นทุน-ผลได้ในเชิงเศรษฐกิจ เห็นได้ชัดเจน อาทิ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาหรือการมีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากการศึกษา แต่ต้นทุน-ผลได้ที่ไม่ใช่ทางเศรษฐกิจบางประการซึ่งไม่อาจวัดได้ในเชิงปริมาณ ได้แก่ ต้นทุนทางสังคม (Social Cost)

ทฤษฎีการเลือกเชิงเหตุผล (Rational Choice Theory)

นักเศรษฐศาสตร์ ฮาเซนเย่ (Harsanyi, 1986 : 60 - 107) ได้ให้ความหมายของการเลือกเชิงเหตุผลว่า เป็นการเลือกท่ามกลางตัวเลือกมากมาย แต่สิ่งที่บุคคลเลือกจะอยู่บนพื้นฐานของ "ความพึงพอใจ" (Preferences) และโอกาส (Opportunities) กล่าวคือ บุคคลอาจจะ

เลือกที่จะดำเนินการในเป้าหมายหนึ่งไว้แล้ว แต่เกิดเปลี่ยนใจไปกระทำอีกเป้าหมายหนึ่ง ทั้ง ๆ ที่ความพึงพอใจพื้นฐานยังเหมือนเดิม อธิบายได้ว่า บุคคลอาจจะเรียนรู้ถึงค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) ของเป้าหมายทั้งสองนี้แตกต่างกันหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ข้อมูลเกี่ยวกับค่าสูญเสียโอกาสที่มีอยู่ช่วยให้เขาตัดสินใจที่จะศึกษาต่อ แต่เกิดเปลี่ยนใจไม่ไปเรียน การกระทำเช่นนั้น อาจเป็นเพราะว่าค่าเล่าเรียนหรือค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงินนั้นสูงขึ้นหรือการศึกษาที่เขาจะศึกษาต่อ นั้นยากเกินไป เป็นต้น การอธิบายสิ่งเหล่านี้เป็นการเทียบเคียงกับสมมติฐานเบื้องต้นในเวลา ช่วงนั้นทั้งหมด แต่ความพึงพอใจต่อการศึกษาของเขายังเหมือนเดิม เพียงแต่สถาน-การณ์ (ค่าสูญเสียโอกาส) หรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์ทำให้เขาเปลี่ยนใจ ดังนั้นทฤษฎีทาง เศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเชิงเหตุผลนี้คือ บุคคลได้เลือกสรรสิ่งที่ตนเองพึงพอใจ และคงความพึงพอใจตลอดจนพฤติกรรมที่ตนเองเลือกไว้ เมื่อนั้นความพึงพอใจเหล่านี้จึงจะได้รับการตอบแทนในแง่ของอรรถประโยชน์สูงสุด

ในแง่ของการศึกษา ชูลส์ (Schultz, 1966 : 127-132) กล่าวว่า การศึกษา เป็นการ ลงทุนอย่างหนึ่งของมนุษย์โดยเป็นการลงทุนให้กับตนเอง เพราะการศึกษาช่วยพัฒนาความ สามารถและความเจริญงอกงามต่าง ๆ การลงทุนในความหมายนี้ หมายถึง การเข้าศึกษาใน โรงเรียนเพื่อจะได้เป็นผู้ผลิตและผู้มีรายได้ต่อไปในอนาคต จัดเป็นการลงทุนในระดับจุลภาค (Micro) ส่วนการศึกษาในความหมายระดับมหภาค (Macro) ถือว่าการศึกษาเป็นการลงทุนเพื่อ ผลิตกำลังแรงงานและทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งแรงงานและทรัพยากรมนุษย์เหล่านี้นั้นจะเป็นผู้ก่อให้เกิดสินค้าและบริการในตลาดอันจะเป็นการช่วยเพิ่มผลผลิตทางเศรษฐกิจแก่ ประเทศชาติต่อไป ในอีกด้านหนึ่งการศึกษาจัดเป็นสินค้าสาธารณะ (Public Goods) เช่นเดียวกับสินค้าสาธารณะทั้งหลาย อาทิ ไฟฟ้า ประปา ถนน ฯลฯ ที่รัฐจัดให้แก่ประชาชนได้มีโอกาส กับการศึกษา (บริโภค) โดยทั่วไปการศึกษาในแง่ของปัจเจกบุคคลจึงจัดได้ว่าเป็นทั้งการลงทุน และการบริโภค (สิริลักษณะ ชุตติกุล, 2530 : 146) โดยพิจารณาว่าเมื่อบุคคลหนึ่งเข้าศึกษาต่อ จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา แต่บุคคลนั้นจะได้รับความพอใจและชื่นชมต่อความสำเร็จ ของตน จัดได้ว่าเขาได้รับอรรถประโยชน์โดยตรงจากการศึกษาต่อ รายจ่ายเพื่อการศึกษาใน กรณีนี้จึงเป็นรายจ่ายเพื่อการบริโภค แต่การที่ได้นำเอาวิชาความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพใน อนาคตและสามารถนำรายได้มาให้แก่ครอบครัว ทั้งยังมีเกียรติยศ ชื่อเสียงเมื่อสำเร็จการศึกษา รายจ่ายเพื่อการศึกษาในประเด็นนี้จึงเป็นการลงทุนที่ทำให้ได้ผลตอบแทนในอนาคต ทั้งในรูป ของรายได้ที่เป็นตัวเงินและผลตอบแทนทางด้านจิตใจ

ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (The Adult's Learning Theory)

ทรอนไดค์ (Thorndike, 1928 : 28) ได้สรุปทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ซึ่งถือว่า อายุของบุคคลนั้นไม่เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ และช่วงที่ผู้ใหญ่จะมีความสามารถในการเรียนรู้ สูงสุดคืออายุ 22 ปี

โนลส์ (Knowles. 1978 : 3) ได้สรุปแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ซึ่งสนับสนุนแนวคิดของทรอนไดท์ ดังนี้

1. ผู้ใหญ่จะถูกกระตุ้นให้เรียนต่อเมื่อเขามีความต้องการและความสนใจและคิดว่าการเรียนรู้นั้นจะตอบสนองความต้องการของเขาได้ ดังนั้น จุดนี้จึงเหมาะสมที่จะเริ่มจัดการศึกษาผู้ใหญ่
2. แนวโน้มของการเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะมีจุดรวมอยู่ที่ชีวิต (Life Centered) ดังนั้นวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้ใหญ่คือ การใช้สถานการณ์เกี่ยวกับชีวิต ไม่ใช่เนื้อหาวิชา
3. ประสบการณ์เป็นแหล่งที่มาของความรู้ที่มีคุณค่าที่สุดสำหรับผู้ใหญ่ ดังนั้นวิธีการของการศึกษาผู้ใหญ่คือ การวิเคราะห์ประสบการณ์
4. ผู้ใหญ่มีความต้องการอย่างลึกซึ้งที่จะเป็นผู้นำตัวเอง ดังนั้นบทบาทของครูคือการร่วมกระบวนการแสวงหาความรู้กับผู้เรียนมากกว่าการถ่ายทอดความรู้ของตนเองและประเมินว่าผู้เรียนยอมรับไปเท่าใด
5. ความแตกต่างในตัวบุคคลแต่ละคนจะมีมากขึ้นตามอายุ ดังนั้น การศึกษาผู้ใหญ่จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างในเรื่อง วิธีการ เวลา สถานที่ และอัตราความเร็วในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับสภาพส่วนตัวหรือลักษณะส่วนตัวต่าง ๆ เฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งมีทั้งเหมือนและแตกต่างกัน การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้รวบรวมตัวแปรที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย

อายุ

เนื่องจากการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้น จัดขึ้นเพื่อให้โอกาสแก่ลูกจ้างในการพัฒนาทักษะอาชีพ เพิ่มพูนความรู้พื้นฐาน ในหมวดการศึกษาที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน ดังนั้น กลุ่มลูกจ้างที่สนใจการศึกษานอกระบบ ในโรงงานอุตสาหกรรมนั้นจะเป็นผู้ที่อยู่ในวัยแรงงาน ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป (นเรศ ปิยะพันธ์. 2527 : 37)

อนันต์ พงษ์สัตยา (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าเรียนและไม่เข้าเรียนของผู้ไม่รู้หนังสือ ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในโครงการรณรงค์เพื่อการเรียนรู้หนังสือแห่งชาติจังหวัดน่าน พบว่า สภาพภาพส่วนตัวของผู้ที่เข้าเรียนส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 26 – 40 ปี และผู้ไม่เข้าเรียนส่วนใหญ่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป และเมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบที่เป็นสภาพภาพส่วนตัวของผู้ไม่รู้หนังสือ ในกลุ่มที่เข้าเรียนและไม่เข้าเรียน พบว่า มีความแตกต่างในด้านอายุ ซึ่งสอดคล้องกับภทริธา วารินทร์ (2539 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ การศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ของคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านอายุ มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ และจากการศึกษาของโวลฟอร์ด (Wolford. 1965 : 22) เกี่ยวกับปัญหาที่ทำให้นักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนพบว่า มาจากลักษณะส่วนตัว คือ อายุมากกว่าคนอื่น และสอดคล้องกับการศึกษาของโบเชียร์ (Boshier. 1971 : 3 - 26) ซึ่งศึกษาแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อของผู้ใหญ่ในประเทศแคนาดา นิวซีแลนด์ และสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรด้านอายุมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ กล่าวคือ ผู้ที่มีอายุน้อยมีความต้องการเรียนมากกว่าผู้ที่มีอายุมาก

จากการศึกษาของปิยะพงษ์ ไสยโสภณ (2534 : บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการเข้าสู่การศึกษานอกระบบสายสามัญ จังหวัดนนทบุรี พบว่า ปัจจัยเพศ และอายุ ไม่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบสายสามัญ จังหวัดนนทบุรี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตัวแปรอายุ เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาของแรงงาน ซึ่งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีทั้งสอดคล้องและขัดแย้ง ยังไม่มีข้อสรุปที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรอายุเป็นตัวแปรหนึ่งในการศึกษาเพื่อหาข้อสรุปและสามารถใช้ผลการวิจัยครั้งนี้ตรวจสอบทฤษฎีว่ามีความสอดคล้องหรือขัดแย้งกันหรือไม่อย่างไร

เพศ

ปัจจุบันความเหลื่อมล้ำทางเพศในด้านการศึกษาต่อลดน้อยลง กล่าวคือ ทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีความเท่าเทียมกันในฐานะทางสังคม การทำงาน รวมทั้งการศึกษา เนื่องจากมีการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนมากขึ้นกว่าอดีตที่ผ่านมา การศึกษาวิจัยครั้งนี้ จึงนำตัวแปรเพศเข้ามาศึกษาว่ามีความสัมพันธ์กับการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนของคนงานหรือไม่ ซึ่งมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

จากการศึกษาของ ประภาศรี มานะ (2528 : บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ตัดสินใจศึกษาต่อในโปรแกรมการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 4 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ผลการศึกษาพบว่า เพศ เป็นตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ ซึ่งผลการศึกษาขัดแย้งกับการศึกษาของอนันต์ พงษ์สัตยา (2529 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าเรียนและไม่เข้าเรียนของผู้ไม่รู้หนังสือ ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในโครงการรณรงค์เพื่อการเรียนรู้หนังสือแห่งชาติจังหวัดน่าน ผลการศึกษาปรากฏว่า สถานภาพของผู้เข้าเรียนส่วนใหญ่เป็นหญิง ผู้ไม่เข้าเรียนส่วนใหญ่เป็นชาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของมณฑาทิสนประดับ (2533 : 105) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าเรียนหรือไม่เข้าเรียน การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของผู้จบการศึกษาคะดกบังคับในจังหวัดเชียงราย พบว่าปัจจัยส่วนตัวที่ไม่ส่งผลต่อการเข้าเรียนหรือไม่เข้าเรียนคือ เพศ และจากการศึกษาของเอลวี (Alvi. 1965 : 169) ซึ่งได้ศึกษาถึงความเหลื่อมล้ำทางเพศที่ทำให้นักเรียน

หญิงภาคพื้นเอเชียที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาไม่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา พบว่า ส่วนมากเป็นเพราะความยากจน และมีการจ้างแรงงานสตรีในงานเกษตรกรรม นอกจากนี้ก็เป็นเพราะทัศนคติที่มีต่อการศึกษาของเด็กนักเรียนหญิงด้วย การศึกษารุ่นนี้ให้ผลสอดคล้องกับการศึกษาของคณะกรรมการสำรวจเด็กไม่ไปโรงเรียนในศรีลังกา (Ceylon. Committee on Non-School Going Childern. 1960 : 59) ซึ่งพบว่า เด็กอายุระหว่าง 5-14 ปี เพศหญิงในช่วงปี 1950 – 1960 ไม่ได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกับเพศชาย สาเหตุส่วนใหญ่มาจากความยากจน

นอกจากนี้ ยังมีผู้ศึกษาพบว่า ตัวแปรเพศ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างในโอกาสทางการศึกษา จึงกล่าวได้ว่า ตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์ต่อโอกาสทางการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม (Unesco. 1961 : 5 ; Woffle. 1969 : 232 ; Elder. 1965 : 84)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตัวแปรเพศ มีทั้งความสอดคล้องและขัดแย้ง สรุปได้ว่า ตัวแปรเพศยังขาดความชัดเจน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำตัวแปรเพศเข้ามาศึกษาวิจัยเพื่อหาข้อสรุปที่แน่นอน

สถานภาพสมรส

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ กำหนดสถานภาพสมรสเป็น โสด สมรส หม้าย หย่า (แยกกันตามกฎหมาย) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรสถานภาพสมรส มีดังนี้

อมรรวรรณ จามน้อยพรหม (2520 : 59) ได้ศึกษาเกี่ยวกับมูลเหตุที่นักศึกษาผู้ใหญ่ซึ่งเข้ามาศึกษาในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 4 โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สกลนคร ในปีการศึกษา 2520 และผลการศึกษาของ อัจฉรา กัลยาณชาติ (2524 : 54) ที่ได้ศึกษาภูมิหลังของนักศึกษาผู้ใหญ่ในเขตกรุงเทพฯ ที่เข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับ 4 ปีการศึกษา 2523 การศึกษาทั้ง 2 เรื่องพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสเป็นโสด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ประภาศรี มานะ (2528 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อในโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และจากการศึกษาของ สุภาวดี จำเริญนุสิต (2540 : บทคัดย่อ) เกี่ยวกับความคิดเห็นของลูกจ้างต่อการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรม เขตจังหวัดสงขลา พบว่า ลูกจ้างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 61.5) เห็นด้วยต่อการศึกษานอกระบบโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรม เขตจังหวัดสงขลา ตัวแปรทางด้านสถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของลูกจ้างต่อการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรมเขตจังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของ อนันต์ พงษ์สัตยา (2529 : บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าเรียนและไม่เข้าเรียนของผู้ไม่รู้หนังสือในจังหวัดน่าน และพบว่า ผู้ที่เข้าเรียนและไม่เข้าเรียน ไม่มีความแตกต่างกันในองค์ประกอบด้านสถานภาพสมรส

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สถานภาพสมรสเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาของแรงงาน ซึ่งมีทั้งเหตุผลสนับสนุนและขัดแย้ง ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรสถานภาพสมรสเข้าศึกษาวิจัยครั้งนี้ด้วย

ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม มีความสำคัญต่อการศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากการศึกษาถือเป็นการลงทุนเพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบแทนแก่ตนเอง คือผู้ที่ศึกษาเอง และผลตอบแทนที่ให้ต่อสังคมมากมายตามมา ทั้งนี้ผู้ศึกษาเองจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในระหว่างการศึกษา และต้องยอมเสียโอกาสที่จะประกอบกิจกรรมอื่นขณะศึกษาอยู่ ดังนั้นปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่จัดอยู่ในปัจจัยสภาพเศรษฐกิจและสังคม จึงมีความสัมพันธ์กับโอกาสทางการศึกษาของบุคคล ปัจจัยเศรษฐกิจสังคมที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษามีดังต่อไปนี้

รายได้สุทธิต่อเดือน

ฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นแนวคิดที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากมีความชัดเจนเข้าใจง่าย เพราะวัดจากมาตรฐานการครองชีพ โดยใช้รายได้เป็นเครื่องวัดว่าบุคคลที่ครอบครัวยุติมีรายได้น้อยกว่ากัน นักวิชาการมักใช้ตัวเงิน รายได้เป็นเครื่องวัดถึงฐานะทางเศรษฐกิจ (ถนัด ม่วงมี. 2526 : 10) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายได้ของผู้ศึกษา มีดังนี้

ปธานี สุธีรรณกิจ (2520 : 63) ได้ศึกษาภูมิหลังของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 3 ในปีการศึกษา 2518 โดยทำการศึกษากับนักศึกษาผู้ใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร และนักศึกษาผู้ใหญ่ในเขตจังหวัดอุดรธานี มหาสารคาม และนครราชสีมา ในการเข้าเรียนของนักศึกษา ซึ่งเหตุผลส่วนใหญ่คือ ไม่มีทุนเรียนต่อ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของประภาศรี มานะ (2528 : บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาลักษณะของผู้ที่ตัดสินใจศึกษาต่อ และไม่ศึกษาต่อในโปรแกรมการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 ในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ เนื่องจากเหตุผลของการไม่ศึกษาต่อที่สำคัญคือ ไม่มีทุนทรัพย์ และจากการศึกษาของ ✓ พรนิภา กันทรการ (2530 : 53) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของเด็กไม่ได้เรียนต่อที่อยู่นอกเขตเทศบาล อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ปี พ.ศ. 2530 และพบว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่ศึกษาต่อ คือไม่มีเงิน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อัจฉรา กัลยาณชาติ (2525 : 98) ได้ได้ศึกษาถึงสาเหตุจูงใจของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญระดับ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2523 และพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีรายได้เป็นของตนเองอยู่ระหว่าง 1,000 – 5,000 บาทต่อเดือน นอกจากนี้จากการศึกษาของโชวตรี (Chowdry. 1969 : 9) พบว่า สาเหตุที่เด็กมีโอกาสในการศึกษาต่อไม่เท่าเทียมกันนั้นเนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า รายได้ เป็นปัจจัยสำคัญในการศึกษาต่อ ด้วยเหตุที่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแรงงานซึ่งมีงานทำและมีรายได้เป็นของ

2.1 ค่าใช้จ่ายลงทุน เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อสร้างอาคาร ที่ดิน และครุภัณฑ์

2.2 ค่าใช้จ่ายดำเนินการ เป็นค่าใช้จ่ายประจำปีที่ใช้เพื่อดำเนินการของสถาบัน

เกตุมณี มากมี (2536 : 305) ศึกษาเรื่อง โอกาสในการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของเยาวชนในชนบทภาคเหนือ พบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดสำคัญ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตรทั้งค่าใช้จ่ายทางตรงและทางอ้อม ค่าใช้จ่ายทางอ้อมที่สำคัญ ได้แก่ การสูญเสียทางสังคม (Social Cost) ส่วนค่าสูญเสียโอกาส พบว่ามีความสำคัญน้อยมาก กลไกที่มีส่วนช่วยลดต้นทุนทางตรงที่สำคัญ ได้แก่ การมีทุนการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนางลักษณ์ เดชะพิพงษ์ (2528 : 90) ได้วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ในเขตภาคเหนือ พบว่า นักศึกษา ว.ปณ. ส่วนใหญ่เป็นผู้ไม่มีรายได้ (หมายถึงรายได้ที่เป็นตัวเงิน) ร้อยละ 45 และมีรายได้ระดับต่ำกว่า 500 บาท ร้อยละ 36 และพบว่าส่วนใหญ่มียังคงอาศัยอยู่กับบิดามารดา

จากการศึกษาของละมัยพร เพียงโธสง (2537 : บทคัดย่อ) เกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า นักเรียนที่ศึกษาต่อมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อด้านค่าใช้จ่าย เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อไม่สูงมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของฐิษฐาธิยา แสงสว่าง (2533 : 65 - 69) ได้ศึกษาปัจจัยทางบางประการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของประชาชน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตภาคกลาง พบว่าปัจจัยที่ประชาชนเลือกศึกษา คือ ใช้เงินทุนในการศึกษาน้อย ไม่ยุ่งยาก ได้รับแจกอุปกรณ์จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุชีพ สุนทรศรี และสุรินทร์ หว่างจิตร์ (2532 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง เงื่อนไขที่มีอิทธิพลในการเข้าศึกษาต่อการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของผู้จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านทรายมูล อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่าเงื่อนไขทำให้ผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ คือ เสียค่าใช้จ่ายน้อย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ค่าใช้จ่ายในการศึกษาโดยรวมของการศึกษานอกโรงเรียนเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อของแรงงาน ผู้วิจัยจึงเลือกค่าใช้จ่ายในการศึกษามาเป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้

รายได้ของบิดาและมารดา

จรรยา พานิชย์ผลินไชย (2521 : 179) ได้ทำการศึกษาเรื่องโอกาสเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนในภาคเหนือ พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดามีอาชีพแตกต่างกัน มีโอกาสในการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แตกต่างกัน บิดามารดาที่มีอาชีพรับราชการซึ่งมี

รายได้ประจำ มีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับที่สูง แตกต่างจากอาชีพเกษตรกรรมและกรรมกร

เทียมจันทร์ จาตุกัญญาประทีป (2523 : 74) ทำการศึกษาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 7 ในด้านเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว พบว่า นักเรียนที่ได้ศึกษาต่อนั้น บิดามารดาประกอบอาชีพธุรกิจ รับราชการ และค้าขาย ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับบุญเพ็ง ธานี (2530 : 85) ศึกษาเรื่อง สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล ปีการศึกษา 2528 ที่ได้ศึกษาต่อและไม่ได้ศึกษาต่อพบว่านักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพธุรกิจ รับราชการ และค้าขายที่มั่นคง ได้ศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพกรรมกรใช้แรงงาน

และการศึกษาของคงเดช พรหมยา (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อโอกาสเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวและผู้ปกครองของนักเรียน ได้แก่ รายได้ของผู้ส่งเสียค่าเล่าเรียน มีความสัมพันธ์กับความต้องการให้เด็กเรียนต่อของผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปรีชา คีรีราช (2520 : บทคัดย่อ) เกี่ยวกับการศึกษาภาคบังคับกับการพัฒนาเศรษฐกิจ พบว่า อาชีพของผู้ปกครองส่วนมากคือ การทำไร่ ทำนา รับจ้างและอาชีพเบ็ดเตล็ด รายได้ต่ำมาก จัดว่าเป็นการดำรงชีพเพียงยังชีพอยู่ได้ ตามลักษณะการประกอบอาชีพเช่นนี้มีผลกระทบต่อการศึกษาของเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งรายได้และรายจ่ายของครอบครัว ตามลักษณะการประกอบอาชีพ ปรากฏว่ารายได้ของผู้ปกครองเป็นผลิตผลจากไร่นาเป็นส่วนใหญ่ ผู้ปกครองเก็บผลผลิตนี้ไว้ใช้ในครอบครัว และอาจนำบางส่วนไปขายหรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องอุปโภคบริโภคให้เพียงพอับความต้องการจากครอบครัว ส่วนมากจะไม่มีเงินสดใช้ทันที ต้องรอจนกว่าจะขายผลผลิตได้หรือขอยืมจากคนอื่นก่อน

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า รายได้ของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ ผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรรายได้ของบิดามารดา มาศึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของตัวแปรนี้

ความก้าวหน้าทางการศึกษาและอาชีพ

ปัจจุบัน สังคมได้ให้ความสำคัญกับการศึกษามากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการสนับสนุนการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน เนื่องจากการศึกษานำมาซึ่งความรู้ ทักษะ และรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างสงบสุข กล่าวคือ การศึกษาเป็นบันไดสู่สังคมที่สูงขึ้น และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

ณรงค์ เทียนสง (2526 : 24-25) ได้ศึกษาเหตุผลในการไปเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ของนักเรียนศึกษาผู้ใหญ่ พบว่า มีเหตุผลเพื่อสร้างอนาคตของตัวเอง เพื่อยกสภาพชีวิตของตน

ให้สูงขึ้น เพื่อเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพให้สถานภาพตนเองและครอบครัวดีขึ้น เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ต้องการให้เฉลี่ยตลาดเหมือนคนอื่น และต้องการเรียนให้สูงขึ้น เป็นต้น

การสำรวจในประเทศอังกฤษโดยสถาบันเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติ (ปรูม นิคมานนท์. 2528 : 322 อ้างอิงจาก National Institute for Adult Education : NIAE)) ได้ทำการสำรวจหาเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้าเรียนในสถานศึกษา พบว่าเหตุผลจูงใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุผลสำคัญและชัดเจนที่สุด รองลงมาได้แก่ เพื่อพัฒนาตัวเอง (Self Development) ต้องการเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเองและเพื่อนำไปปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว และผลการศึกษาของธวัชชัย ยงกิตติกุล (2532 : 25) ที่สนับสนุนการสำรวจดังกล่าวข้างต้น ซึ่งศึกษาความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนของผู้ใช้แรงงาน โดยส่วนรวม พบว่า ผู้ใช้แรงงานมีความต้องการศึกษาเพิ่มเติมในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก (4.28) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมเป็นผลให้มีความต้องการแรงงานที่มีการศึกษาสูงขึ้น เพราะแรงงานเป็นปัจจัยที่สำคัญในระบบอุตสาหกรรม

✓ จากผลการศึกษาของทรงวุฒิ วัฒนเขจร (2533 : 68) ได้สรุปว่าองค์ประกอบที่จูงใจในการมาเรียน คือการมองเห็นความก้าวหน้าในอาชีพ ที่เป็นเช่นนี้เพราะนักศึกษาต้องการมีอาชีพที่มั่นคง ก้าวหน้า และมีโอกาสเลือกอาชีพที่ตนเองชอบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัจฉรา กัลยาณชาติ (2523 : 42) ที่พบว่า มวลเหตุจูงใจที่ผู้ใหญ่เข้าเรียนต่อหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่เพราะต้องการความก้าวหน้าในการทำงาน ซึ่งผลการศึกษาที่ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของศักดิ์ชัย นาคเอี่ยม (2537 : 143) ที่ได้ศึกษาความสนใจด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของพลทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนคือ การเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเองและนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน นอกจากนั้นยังต้องการให้มีการแนะแนวเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ

มณฑา ทัสนประดับ (2533 : 105) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าเรียนหรือไม่เข้าเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของผู้จบการศึกษาภาคบังคับในจังหวัดเชียงราย พบว่า เหตุผลในการเรียนต่อการศึกษาออกโรงเรียน ได้แก่ ต้องการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ทางการเรียนเพื่อนำไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ รวมทั้งนำไปใช้ในการดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัว ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ต้องการคุณวุฒิเพิ่ม และเข้าเรียนเพราะมีผู้ชักชวนให้เรียน ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของปิยะพงษ์ ไสยโสภณ (2534 : บทคัดย่อ) ในเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการเข้าสู่การศึกษาในระบบสายสามัญ จังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้เรียนเข้าสู่การศึกษาระบบสายสามัญเพื่อ

ศึกษาต่อไปในชั้นสูงขึ้น นำความรู้ไปประกอบอาชีพ เป็นพื้นฐานและแนวทางไปสู่ความก้าวหน้า และชื่อเสียงของตน

ดร. ฟ้าทอง วิชา

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า การศึกษามีความสำคัญ ต่อการพัฒนามนุษย์ เปลี่ยนสถานภาพการทำงานได้ อีกทั้งสามารถกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยน อาชีพบุคคลจะได้เร่งศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาชีพที่ตนชอบหรือต้องการ เพื่อเป็นการทดสอบ ข้อเท็จจริง ผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรความคาดหวังทางด้านการศึกษาและอาชีพมาทำการศึกษา วิจัยในครั้งนี้

ผศ. วัฒนา

การคมนาคม

ลักษณะชุมชนหรือสังคมที่อาศัยอยู่ มีอิทธิพลต่อการศึกษาต่อ ดังจะเห็นได้จากสภาพ การคมนาคม หรือสภาพถิ่นที่ตั้งของที่อยู่อาศัยหรือแม้แต่ที่ตั้งของโรงเรียนเป็นอีกสาเหตุหนึ่ง ที่ จะสนับสนุนให้ศึกษาต่อ ดังเช่นสภาพของชุมชนเมืองและชนบทซึ่งมีความแตกต่างกันของความ สะดวกสบายในการเดินทาง

อมรรณ จามน้อยพรหม (2520 : 59) ทำการศึกษามูลเหตุจูงใจที่ทำให้นักศึกษา ผู้ใหญ่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 4 ของโรงเรียนสกลราชวิทยา นุกูลสกลนคร ในปีการศึกษา 2520 พบว่า เหตุจูงใจในการเข้าศึกษาอีกประการคืออยู่ในเขต ชุมชนที่มีการคมนาคมสะดวก ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประภาศรี มานะ (2528 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาถึงลักษณะของผู้ที่ตัดสินใจศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อใน โปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 4 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ผลการศึกษาพบว่า ภูมิลำเนาและความสะดวกในการเดินทางมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจศึกษาต่ออย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ ระดับ 0.01 ผลการศึกษาที่ได้ มีความขัดแย้งกับการศึกษาของสุริยา บุญเฉลิม (2530 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนของผู้จบชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสาครแล้วไม่เรียนต่อนั้น พบว่า ปัจจัยด้านคมนาคมไม่มี ความสัมพันธ์กับการเรียนต่อ

จากการศึกษาของวิลาวัลย์ รัตนเศรษฐากุล และคณะ (2530 : 188) เกี่ยวกับการ ศึกษาจากระบบ การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่องในชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบ ว่า สาเหตุที่ผู้เรียนการศึกษาผู้ใหญ่ลาออกกลางคันเพราะบ้านไกล การเดินทางลำบาก ซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ คงเดช พรหมยา (2531 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อ โอกาสเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัด อุตรดิตถ์ พบว่าระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียนมัธยมที่ใกล้มีความสัมพันธ์กับการที่นักเรียนได้ เรียนต่อหรือไม่เรียนต่อ และการศึกษาของ Bear Hamuy. CH. (อ้างอิงจาก ดำรัส อินจันทร์. 2534 : 59) ซึ่งศึกษาถึงความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาในชิลี พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียน

ไม่มีโอกาสศึกษาต่อในโรงเรียน เนื่องจากความห่างไกลของที่อยู่อาศัย และสภาพทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับที่ตั้งของโรงเรียน

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรการคมนาคมโดยวัดจากระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางระหว่างที่พักกับสถานศึกษา เพื่อศึกษาให้เกิดความชัดเจนว่ามีความสัมพันธ์กับการศึกษาของแรงงานในครั้งนี้อหรือไม่

การได้รับข้อมูลข่าวสาร

ปัจจุบันสังคมอยู่ในยุคของข้อมูลข่าวสารหรือยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในการค้นหาข้อมูลได้ทั่วโลก รวมทั้งสื่อต่าง ๆ ที่สามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ทำให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ทั่วถึงไม่มีการปิดกั้นแต่อย่างใด ภายใต้สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จำเป็นที่บุคคลต้องมีการติดตาม แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันอยู่ตลอดเวลาเช่นกัน

นิเชต สุนทรพิทักษ์ (2525 : 259) ได้ศึกษาถึงความสำคัญของการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านว่า เมื่อเด็กจบชั้นประถมศึกษาไปแล้ว ต้องอยู่ในชุมชนที่ไม่มีความจำเป็นต้องใช้หนังสือมากนัก นานเข้าก็ลืมหนังสือ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจะเป็นแหล่งที่ช่วยรักษาโรคลืมหนังสือ กระตุ้นให้อยากอ่าน อยากรู้เพื่อให้เกิดปัญญา

จากการศึกษาของสุนทร โตรัตน์ (2525 : 70) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดเชียงราย พบว่านักเรียนที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำทุกวัน มีโอกาสได้เข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษามากกว่านักเรียนที่ไม่ได้อ่านหนังสือพิมพ์เลย ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของพูลทอง ปิยะอนันต์ (2526 : 86) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของการรับฟังข่าวสารกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และพบว่า การอ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ และดูโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตน้อยมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ต้องทำงานทั้งวัน เลิกงานมารับเรียนหนังสือ กลับบ้านต้องทำรายงาน การบ้านต่าง ๆ จึงมีเวลาน้อยที่จะรับข่าวสารจากสื่อสารมวลชน และได้ข้อค้นพบว่า ส่วนใหญ่รับบริการจากสื่อมวลชนเพื่อความบันเทิงมากกว่าความรู้ ทำให้การรับรู้ข่าวสารความรู้น้อยลงตามลำดับ

การศึกษาของบุญศิริ ไสสอาด (2540 : บทคัดย่อ) เกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อและการเข้าสู่ตลาดแรงงานของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงรายพบว่าพ่อแม่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนต่อสม่ำเสมอเป็นปัจจัยที่ทำให้เข้าศึกษาต่อ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ข้อสรุปว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเป็นอีกตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาของแรงงาน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรดังกล่าวเป็นรูปแบบของแหล่งข้อมูลข่าวสาร และความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสารของแรงงาน เพื่อหาข้อสรุปความสัมพันธ์ในการศึกษาครั้งนี้

กรอบแนวความคิดในการศึกษาค้นคว้า

ปัจจัยส่วนบุคคล

- อายุ →
- เพศ →
- สถานภาพสมรส →

ปัจจัยเศรษฐกิจ สังคม

รายได้

- รายได้สุทธิปัจจุบัน/เดือน →
- รายได้ที่เคยคาดหวัง →
- รายได้ปัจจุบัน/เดือนของบิดา →
- รายได้ปัจจุบัน/เดือนของมารดา →

ค่าใช้จ่าย

- ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวัน/เดือน →
- ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน/เดือน →
- ค่าใช้จ่ายในการศึกษา/เดือน →
- ค่าเสียโอกาส →

ความก้าวหน้าทางการศึกษา

- โอกาสในการศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูง →
- โอกาสในการศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพอื่น →

ความก้าวหน้าทางอาชีพ

- โอกาสในการเลื่อนตำแหน่ง →
- โอกาสในการเปลี่ยนสายงาน →
- โอกาสในการได้งานใหม่ →

การคมนาคม

- ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางระหว่างที่พักกับสถานศึกษา →

การได้รับข้อมูล ข่าวสารฯ

- รูปแบบของแหล่งข้อมูล ข่าวสาร →
- ความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสาร/เดือน →

ความต้องการ
ศึกษาต่อ
หลักสูตรการ
ศึกษานอก
โรงเรียนของ
แรงงาน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเศรษฐกิจ และสังคมปัจจัยใดบ้างมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ศึกษา ประกอบด้วย แรงงานที่กำลังปฏิบัติงานในสายงานการผลิต บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ และไม่ใช่ผู้ที่กำลังศึกษาในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 1,125 คน (บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) : 2545)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้จากการสุ่มจากประชากรในข้อ 1 โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sampling Random) ดำเนินการสุ่มตามหมายเลขประจำตัวพนักงาน ในสายงานการผลิตจากประชากรทั้งหมด รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 209 คน โดยการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 (ชัยสิทธิ์ เจริญมีประเสริฐ. มปป : 31)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ลักษณะเป็นคำถามปลายปิดหรือให้เลือกตอบ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร บทความ งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อการศึกษา นอกกระบบโรงเรียนของแรงงานในด้านโอกาสการศึกษา การลาออกกลางคัน และเหตุผลของการศึกษาต่อ เพื่อนำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาตัวแปรจากเอกสาร งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นแล้ว จัดกลุ่มปัจจัยที่ศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม
3. สร้างแบบสอบถาม ให้มีเนื้อหาครอบคลุมจุดมุ่งหมายและตัวแปรที่ต้องการศึกษาทั้งในส่วนปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม
4. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอบริษัทที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา เนื้อหา และจัดหมวดหมู่ข้อความให้กระชับรัดกุมเข้าใจง่าย พร้อมทั้งตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา
5. ปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับการแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับแรงงานที่ปฏิบัติงานอยู่ในบริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน
7. วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของข้อความในแบบสอบถาม ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05
8. ปรับแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสม แล้วนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้จริงในการวิจัย จำนวน 250 ชุด แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรม SPSS/PC for windows

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยแสดงต่อผู้จัดการบริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากพนักงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ติดต่อประสานงานกับฝ่ายพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อชี้แจงลักษณะและวิธีการตอบแบบสอบถาม ซึ่งฝ่ายพัฒนาทรัพยากรบุคคลจะต้องชี้แจงการตอบแบบสอบถามให้กับพนักงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งหนึ่ง
3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเองโดยกำหนด ระยะเวลาในการเก็บแบบสอบถาม รวม 15 วัน
4. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและจัดระบบข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ใช้สถิติดังนี้

1.1 ค่าร้อยละ โดยใช้สูตร (อ้างอิงจาก ประคอง กรรณสูตร. 2535)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{f \times 100}{N}$$

1.2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต โดยใช้สูตร (อ้างอิงจาก ชูศรี วงศ์รัตน์. 2534)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนค่าเฉลี่ย
 $\sum$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 x แทนคะแนนแต่ละตัว
 N แทนจำนวนคะแนนทั้งหมด

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (อ้างอิงจาก ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2531)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x^2$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $(\sum x)^2$ แทนผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 n แทนค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

4. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทุกตัว โดยใช้สูตร Chi-Square (อ้างอิงจาก ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544)

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O - E)^2}{E}$$

เมื่อ χ^2 แทนค่าไค-สแควร์
 O แทนค่าความถี่ที่ได้จากการสังเกต (Observed Frequency)
 E แทนค่าความถี่ที่คาดหวัง (Expected Frequency)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
S	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
χ^2	แทน ค่าไคสแควร์
*	แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวม ประมวล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยแยกออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานสายงานการผลิต กรณีศึกษา บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) จังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมในประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม กระทำโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งนำเสนอด้วยตาราง 5 และตาราง 6

สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคล (ตาราง 5 และตาราง 6)

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของแรงงานที่ปฏิบัติงานในสายงานการผลิต บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) จำนวน 209 คน มีสถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคล ดังนี้

ตาราง 5 ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคล

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	209	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	41	19.6
21 – 25 ปี	105	50.3
26 – 30 ปี	47	22.5
สูงกว่า 30 ปี	16	7.6
เพศ		
ชาย	54	25.8
หญิง	155	74.2
สถานภาพสมรส		
โสด	155	74.2
สมรส	51	24.4
หย่าร้าง	3	1.4

อายุ แรงงานส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.30 มีอายุระหว่าง 26 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.50 มีอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.60 และมีอายุมากกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.60 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากกลุ่มอายุของแรงงานในสายงานการผลิตพบว่า มีแรงงานมากที่สุดในกลุ่มอายุระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 72.80

เพศ แรงงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 74.20 เป็นเพศชาย ร้อยละ 25.80

สถานภาพสมรส แรงงานส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสเป็นโสด คิดเป็นร้อยละ 74.2 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด รองลงมาคือแรงงานที่มีสถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 24.4 และหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 1.4

ตาราง 6 สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคลด้วยคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถานภาพ	$\bar{X}$	S
อายุของแรงงาน	24.03349	4.02084

จากตาราง 6 พบว่า แรงงานที่ปฏิบัติงานในสายงานการผลิต บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) มีอายุเฉลี่ย 24 ปี ($\bar{X}$ = 24.03349) ทั้งนี้โดยมีอายุที่แตกต่างและกระจายกันมากที่สุดในช่วงอายุ ระหว่าง 17 - 45 ปี เมื่อพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งมีค่าค่อนข้างสูง (S = 4.02084)

สถานภาพด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม (ตาราง 7)

จากการศึกษาสถานภาพด้านปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ของแรงงานสายงานการผลิต บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) จำนวน 209 คน พบว่ามีสถานภาพโดยรวม ดังตัวเลขในตารางดังนี้

ตาราง 7 ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แยกตามสถานภาพด้านปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	209	100.00
รายได้สุทธิต่อเดือนของแรงงาน		
ต่ำกว่า 2,500 บาท	49	23.45
2,501 – 3,500 บาท	63	30.14
3,501 – 4,500 บาท	97	33.97
สูงกว่า 4,500 บาท	26	12.44
รายได้ที่คาดหวังของแรงงาน		
เพิ่มขึ้น	6	2.9
ไม่เพิ่ม	143	68.4
ไม่แน่ใจ	60	28.7

ตาราง 7 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	209	100.00
รายได้ปัจจุบันของบิดาต่อเดือน		
ต่ำกว่า 1,500 บาท	89	32.06
1,501 – 2,500 บาท	90	42.11
2,501 – 3,500 บาท	24	15.79
สูงกว่า 3,500 บาท	6	10.04
รายได้ปัจจุบันของมารดาต่อเดือน		
ต่ำกว่า 1,000 บาท	89	42.58
1,001 – 2,000 บาท	90	43.07
2,001 – 3,000 บาท	24	11.48
สูงกว่า 3,000 บาท	6	2.87
ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันต่อเดือน		
ต่ำกว่า 3,000 บาท	109	52.14
3,001 – 4,000 บาท	43	20.57
4,001 – 5,000 บาท	29	8.61
สูงกว่า 5,000 บาท	39	18.67
ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน		
จ่าย	41	19.6
ไม่ต้องจ่าย	168	80.4
ค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อเดือน		
จ่ายเองทั้งหมด	127	60.8
จ่ายเองบางส่วน	66	31.6
ไม่ได้จ่ายเลย	16	7.6
ค่าเสียโอกาสในการศึกษา		
เสียโอกาส มาก	65	31.1
ปานกลาง	17	8.14
น้อย	11	5.26
ไม่เสียโอกาส	116	55.5

ตาราง 7 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	209	100.00
โอกาสในการศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น		
มีโอกาสมาก	28	13.4
ปานกลาง	42	20.1
น้อย	16	7.66
เหมือนเดิม	56	26.79
ไม่แน่ใจ	67	32.05
โอกาสในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพอื่น		
มีโอกาสมาก	8	3.83
ปานกลาง	12	5.74
น้อย	3	1.44
เหมือนเดิม	116	55.5
ไม่แน่ใจ	70	33.49
โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน		
มีโอกาสมาก	0	0
ปานกลาง	2	0.95
น้อย	2	0.95
เหมือนเดิม	134	64.1
ไม่แน่ใจ	71	34
โอกาสในการเปลี่ยนสายงานใหม่		
มีโอกาสมาก	4	1.9
ปานกลาง	3	1.44
น้อย	5	2.36
เหมือนเดิม	80	38.3
ไม่แน่ใจ	117	56

ตาราง 7 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	209	100.00
โอกาสได้งานใหม่		
มีโอกาสมาก	47	22.48
ปานกลาง	25	11.95
น้อย	13	6.22
เหมือนเดิม	52	24.97
ไม่แน่ใจ	72	34.45
ระยะเวลาเดินทางระหว่างที่พักกับสถานศึกษา		
ต่ำกว่า 10 นาที	43	20.57
11 – 20 นาที	33	15.79
21 – 30 นาที	98	46.89
มากกว่า 30 นาที	35	16.75
ความถี่ในการได้รับข่าวสารการศึกษานอกโรงเรียน		
ไม่ได้รับเลย	45	21.5
1 – 2 ครั้งต่อเดือน	129	61.7
3 - 4 ครั้งต่อเดือน	28	13.4
มากกว่า 4 ครั้งต่อเดือน	7	3.4
รูปแบบของแหล่งข้อมูลข่าวสาร		
ผู้ปกครองหรือสมาชิกในครอบครัว	27	12.92
วิทยุกระจายเสียง	9	4.3
สื่อวิทยุของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน	61	29.19
หนังสือพิมพ์	4	1.9
โทรทัศน์	14	6.7
แผ่นปลิว	4	1.9
เพื่อน ๆ	79	37.84
อื่น ๆ (ไม่ระบุ)	11	5.25

รายได้สุทธิต่อเดือนของแรงงาน เมื่อพิจารณาแล้ว แรงงานส่วนใหญ่มีรายได้สุทธิต่อเดือนอยู่ในช่วงระหว่าง 3,501 – 4,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.97 รองลงมามีรายได้สุทธิต่อเดือน อยู่ในช่วงระหว่าง 2,501 – 3,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.14 และร้อยละ 23.45 อยู่ใน ช่วงที่ต่ำกว่า 2,500 บาท และรายได้สุทธิที่สูงกว่า 4,500 บาท ถือเป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุด คิด เป็นร้อยละ 12.44

รายได้ที่คาดหวัง แรงงานส่วนใหญ่ไม่มีความคาดหวังว่ารายได้จะเพิ่มขึ้นภายหลัง จบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หากยังทำงานอยู่ที่เดิม ซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 68.4 และร้อยละ 28.7 ไม่แน่ใจว่ารายได้จะเพิ่มขึ้นหรือไม่ และร้อยละ 2.9 คาดว่ารายได้ จะเพิ่มขึ้นภายหลังจบการศึกษา

รายได้ปัจจุบันของบิดาต่อเดือน บิดาของแรงงานส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ใน ช่วงระหว่าง 1,501 – 2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.16 รองลงมาอยู่ในช่วงรายได้ที่ต่ำกว่า 1,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.06 และช่วง 2,501 – 3,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.79 และ รายได้ช่วงสูงกว่า 3,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.04

รายได้ปัจจุบันของมารดาต่อเดือน มารดาของแรงงานส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือน ในช่วงระหว่าง 1,001 – 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.07 รองลงมามีรายได้อยู่ในช่วงต่ำกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.58 และช่วงรายได้ระหว่าง 2,001 – 3,000 คิดเป็นร้อยละ 11.48 และช่วงรายได้สูงกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.87 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุด

ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันต่อเดือน แรงงานส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการ ดำรงชีวิตต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 52.15 รองลงมามีค่าใช้จ่ายในช่วงระหว่าง 3,001 – 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.57 และค่าใช้จ่ายช่วงสูงกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.67 และร้อยละ 8.61 มีค่าใช้จ่ายอยู่ในช่วงระหว่าง 4,001 – 5,000 บาท

ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน แรงงานส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 80.4 ไม่ต้องรับ ภาระในการจ่ายค่าใช้จ่ายในครัวเรือน หรือต้องส่งเงินกลับบ้านให้ครอบครัว และร้อยละ 19.6 ที่ ต้องจ่ายเป็นประจำทุกเดือน

ค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อเดือน แรงงานสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.8 คาดว่าจะจ่ายค่าใช้จ่ายในการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยตัวเองทั้งหมด และจ่ายเองบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 31.6 และไม่ได้จ่ายเองเลย คิดเป็น ร้อยละ 7.6 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุด

ค่าเสียโอกาสในการศึกษา ร้อยละ 55.5 ของแรงงานคาดว่าหากศึกษาต่อแล้ว จะ ไม่เสียค่าเสียโอกาสในการทำกิจกรรมอื่น และร้อยละ 44.5 คิดว่าเสียโอกาสในระดับมาก หาก ต้องศึกษาต่อ

โอกาสในการศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น แรงงานร้อยละ 41.1 คาดว่ามีโอกาสในการศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด และไม่แน่ใจว่าเมื่อเรียนจบแล้วจะมีโอกาสศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 32.1 และร้อยละ 26.8 คาดว่าไม่มีโอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น กล่าวคือโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นยังเหมือนเดิม

โอกาสในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพอื่น แรงงานส่วนใหญ่ร้อยละ 55.5 คาดว่าโอกาสในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพอื่นยังเหมือนเดิมและร้อยละ 33.5 ไม่แน่ใจว่าจะมีโอกาสหรือไม่ และร้อยละ 11 คาดว่ามีโอกาสศึกษาสาขาวิชาชีพอื่นในระดับปานกลาง

โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน ร้อยละ 64.1 ของแรงงาน คาดว่าเมื่อจบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้วไม่มีโอกาสเลื่อนตำแหน่งงาน ซึ่งเป็นสัดส่วนมากที่สุด และร้อยละ 34 ไม่แน่ใจว่าจะมีโอกาสเลื่อนตำแหน่งงานหรือไม่ และคาดว่าจะมีโอกาสได้เลื่อนตำแหน่งงานในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 1.9

โอกาสในการเปลี่ยนสายงาน สัดส่วนของแรงงาน ร้อยละ 56 ไม่แน่ใจว่าจะมีโอกาสในการเปลี่ยนสายงาน และคาดว่าไม่มีโอกาสในการเปลี่ยนสายงาน คิดเป็นร้อยละ 38.3 และร้อยละ 5.7 คาดว่ามีโอกาสในการเปลี่ยนสายงานในระดับน้อย

โอกาสได้งานใหม่ แรงงานส่วนใหญ่ร้อยละ 40.7 คาดว่าภายหลังจากเรียนจบจะมีโอกาสได้งานใหม่หรือประกอบอาชีพใหม่ในระดับมาก และร้อยละ 34.4 ไม่แน่ใจว่าจะได้งานใหม่ และคาดว่าไม่มีโอกาสได้งานใหม่หรือประกอบอาชีพใหม่ คิดเป็นร้อยละ 24.9 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุด

ระยะเวลาเดินทางระหว่างที่พักกับสถานศึกษา ระยะเวลาที่แรงงานส่วนใหญ่คาดว่าจะใช้ในการเดินทางระหว่างที่พักไปสถานศึกษา อยู่ในช่วง 21 – 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 46.89 และใช้เวลาต่ำกว่า 10 นาที คิดเป็นร้อยละ 20.57 และใช้เวลามากกว่า 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 16.75 และช่วงระหว่าง 11 – 20 นาที คิดเป็นร้อยละ 15.79

ความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสาร สัดส่วนของแรงงานร้อยละ 61.75 ได้รับข่าวสารการศึกษานอกโรงเรียน ในช่วงความถี่ 1 – 2 ครั้งต่อเดือน รองลงมาคือไม่ได้รับข่าวสารเลยตลอดทั้งเดือน คิดเป็นร้อยละ 21.5 และร้อยละ 13.4 ได้รับข่าวสาร 3 – 4 ครั้งต่อเดือน และได้รับข่าวสารมากกว่า 4 ครั้งต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 3.4 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุด

รูปแบบของแหล่งข้อมูลข่าวสาร แรงงานส่วนใหญ่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารการศึกษานอกโรงเรียนจากเพื่อน ๆ คิดเป็นร้อยละ 37.84 รองลงมาทราบจากสื่อวิทยุของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 29.19 และร้อยละ 12.92 ทราบจากผู้ปกครองหรือสมาชิกในครอบครัว และทราบจากโทรทัศน์ ร้อยละ 6.7 และทราบจากแหล่งอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ

5.25 และร้อยละ 4.3 ทราบจากวิทยุกระจายเสียง และสัดส่วนที่เท่ากันของแรงงาน คิดเป็น ร้อย 1.9 ทราบจากหนังสือพิมพ์และแผ่นปลิว

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเศรษฐกิจ และสังคมกับความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน

จากการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน โดยการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ถึง 19 ด้วยค่าไค-สแควร์ ได้ผลดังตาราง 8 และ 9 ตาราง 8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน

ปัจจัยส่วนบุคคล	ความต้องการศึกษาต่อ		รวม	χ^2
	หลักสูตรการศึกษานอก			
	โรงเรียน ระดับ ม.ต้น			
	ต้องการ	ไม่ต้องการ		
อายุ				
ต่ำกว่า 20 ปี	32	9	31	22.062 *
21 – 25 ปี	48	57	105	
26 – 30 ปี	17	30	47	
สูงกว่า 30 ปี	4	12	16	
รวม	101	108	209	
เพศ				
ชาย	32	22	54	3.486
หญิง	69	86	155	
รวม	101	108	209	
สถานภาพสมรส				
โสด	83	72	155	6.554 *
สมรส	17	31	51	
หย่าร้าง	1	2	3	
รวม	101	108	209	

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 22.062 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,3} = 5.991$) แสดงว่า อายุมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 1)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 3.486 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,2} = 3.841$) แสดงว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 2)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 6.554 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,2} = 5.991$) แสดงว่า สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 3)

ตาราง 9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม	ความต้องการศึกษาต่อ		รวม	χ^2
	หลักสูตรการศึกษานอก			
	โรงเรียน ระดับ ม.ต้น			
	ต้องการ	ไม่ต้องการ		
รายได้สุทธิต่อเดือนของแรงงาน				
ต่ำกว่า 2,500 บาท	31	17	48	46.675 *
2,501 – 3,500 บาท	30	33	63	
3,501 – 4,500 บาท	29	43	73	
สูงกว่า 4,500 บาท	11	15	26	
รวม	101	108	209	

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตาราง 9 (ต่อ)

ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม	ความต้องการศึกษาต่อ		รวม	χ^2
	หลักสูตรการศึกษานอก			
	โรงเรียน ระดับ ม.ต้น			
	ต้องการ	ไม่ต้องการ		
รายได้ที่คาดหวังของแรงงาน				
เพิ่มขึ้น	2	4	6	
ไม่เพิ่ม	88	55	143	8.212
ไม่แน่ใจ	11	49	60	
รวม	101	108	209	
รายได้ปัจจุบันของบิดาต่อเดือน				
ต่ำกว่า 1,500 บาท	42	25	67	
1,501 – 2,500 บาท	28	60	88	19.625*
2,501 – 3,500 บาท	16	17	33	
สูงกว่า 3,500 บาท	15	6	21	
รวม	101	108	209	
รายได้ปัจจุบันของมารดาต่อเดือน				
ต่ำกว่า 1,000 บาท	39	50	89	
1,001 – 2,000 บาท	41	49	90	7.845*
2,001 – 3,000 บาท	18	6	24	
สูงกว่า 3,000 บาท	3	3	6	
รวม	101	108	209	
ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันต่อเดือน				
ต่ำกว่า 3,000 บาท	30	79	109	
3,001 – 4,000 บาท	24	19	43	46.675*
4,001 – 5,000 บาท	14	4	18	
สูงกว่า 5,000 บาท	33	6	39	
รวม	101	108	209	

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตาราง 9 (ต่อ)

ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม	ความต้องการศึกษาต่อ		รวม	χ^2
	หลักสูตรการศึกษานอก			
	โรงเรียน ระดับ ม.ต้น			
	ต้องการ	ไม่ต้องการ		
ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน				
จ่าย	24	17	41	2.130
ไม่ต้องจ่าย	77	91	168	
รวม	101	108	209	
ค่าใช้จ่ายในการศึกษา				
จ่ายเองทั้งหมด	77	25	102	46.692*
จ่ายเองบางส่วน	21	45	66	
ไม่ได้จ่ายเลย	1	15	16	
รวม	101	108	209	
ค่าเสียโอกาสในการศึกษา				
เสียโอกาส มาก	21	10	31	3.452
ปานกลาง	11	16	27	
น้อย	4	19	23	
ไม่เสียโอกาส	65	65	130	
รวม	101	108	209	
โอกาสในการศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น				
มีโอกาส มาก	8	21	29	21.413*
ปานกลาง	15	8	23	
น้อย	3	31	34	
เหมือนเดิม	30	26	56	
ไม่แน่ใจ	45	22	67	
รวม	101	108	209	

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตาราง 9 (ต่อ)

ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม	ความต้องการศึกษาต่อ หลักสูตรการศึกษานอก โรงเรียน ระดับ ม.ต้น		รวม	χ^2
	ต้องการ	ไม่ต้องการ		
โอกาสในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพอื่น				
มีโอกาส มาก	7	4	11	14.498*
ปานกลาง	3	1	4	
น้อย	2	11	13	
เหมือนเดิม	43	73	116	
ไม่แน่ใจ	46	24	70	
รวม	101	108	209	
โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน				
มีโอกาส มาก	1	3	4	3.373
ปานกลาง	0	0	0	
น้อย	0	0	0	
เหมือนเดิม	60	74	134	
ไม่แน่ใจ	40	31	71	
รวม	101	108	209	
โอกาสในการเปลี่ยนสายงานใหม่				
มีโอกาส มาก	2	1	3	2.475
ปานกลาง	3	3	6	
น้อย	2	1	3	
เหมือนเดิม	43	37	80	
ไม่แน่ใจ	51	66	117	
รวม	101	108	209	

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตาราง 9 (ต่อ)

ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม	ความต้องการศึกษาต่อ		รวม	χ^2
	หลักสูตรการศึกษานอก			
	โรงเรียน ระดับ ม.ต้น			
	ต้องการ	ไม่ต้องการ		
โอกาสได้งานใหม่				
มีโอกาสมาก	18	17	35	24.212*
ปานกลาง	25	8	32	
น้อย	10	7	17	
เหมือนเดิม	30	22	52	
ไม่แน่ใจ	18	54	72	
รวม	101	108	209	
ระยะเวลาเดินทางระหว่างที่พักกับสถานศึกษา				
ต่ำกว่า 10 นาที	30	13	43	19.302*
11 – 20 นาที	16	17	33	
21 นาที – 30 นาที	33	65	98	
มากกว่า 30 นาที	22	13	35	
รวม	101	108	209	
รูปแบบของแหล่งข้อมูลข่าวสาร				
ผู้ปกครองหรือสมาชิก ในครอบครัว	9	5	14	7.012
วิทยุกระจายเสียง	2	7	9	
สื่อวิทยุของศูนย์การ ศึกษานอกโรงเรียน	31	41	72	
หนังสือพิมพ์	2	2	4	
โทรทัศน์	17	10	27	
แผ่นปลิว	2	2	4	
เพื่อน ๆ	38	41	79	
รวม	101	108	209	

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตาราง 9 (ต่อ)

ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม	ความต้องการศึกษาต่อ		รวม	χ^2
	หลักสูตรการศึกษานอก			
	โรงเรียน ระดับ ม.ต้น			
	ต้องการ	ไม่ต้องการ		
ความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสาร				
ไม่ได้รับเลย	59	50	109	4.889
1 - 2 ครั้งต่อเดือน	39	57	96	
3 - 4 ครั้งต่อเดือน	3	1	4	
มากกว่า 4 ครั้งต่อเดือน	0	0	0	
รวม	101	108	209	

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตาราง 9 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้สุทธิต่อเดือนของแรงงานกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 46.675 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,3} = 7.815$) แสดงว่ารายได้สุทธิมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 4)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่คาดหวังกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 8.212 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,2} = 5.991$) แสดงว่า รายได้ที่คาดหวังไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 5)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ปัจจุบันบิดาต่อเดือนของแรงงานกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 19.625 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,3} = 7.815$) แสดงว่ารายได้ปัจจุบันของบิดาแรงงานมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 6)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ปัจจุบันมารดาต่อเดือนของแรงงานกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 7.845 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,3} = 7.815$) แสดงว่า รายได้ปัจจุบันของมารดาแรงงานมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 7)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันต่อเดือนกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้ มีค่า 46.692 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,3} = 7.815$) แสดงว่า ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 8)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายในครัวเรือนกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 2.130 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,1} = 3.841$) แสดงว่า ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 9)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายในการศึกษากับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 46.692 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,2} = 5.991$) แสดงว่า ค่าใช้จ่ายในการศึกษามีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 10)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างค่าเสียโอกาสในการศึกษากับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้ มีค่า 3.452 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,3} = 7.815$) แสดงว่า ค่าเสียโอกาสไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 11)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสในการศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นของแรงงานกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 21.413 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,4} =$

9.488) แสดงว่า โอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของแรงงานมีความสัมพันธ์กับความ ต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 12)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพอื่นของแรงงาน กับ ความต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 14.498 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,4} = 9.488$) แสดงว่า โอกาสในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพอื่นของแรงงาน มีความสัมพันธ์กับความ ต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 13)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงานของแรงงานกับ ความต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 3.373 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,4} = 9.488$) แสดงว่า โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงานของแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับความ ต้องการ การศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานซึ่งไม่เป็นไป ตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 14)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสในการเปลี่ยนสายงานใหม่ของแรงงานกับ ความต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 2.475 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,4} = 9.488$) แสดงว่า โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงานของแรงงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับความ ต้องการ การศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน ซึ่งไม่เป็นไปตาม สมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 15)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสในการได้งานใหม่หรือประกอบอาชีพใหม่ ของแรงงานกับความต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 24.212 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,4} = 9.488$) แสดงว่า โอกาสในการได้งานใหม่มีความสัมพันธ์กับความ ต้องการ การศึกษาต่อ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 16)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางระหว่างที่พักกับสถาน ศึกษากับความต้องการการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 19.302 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,3} = 7.815$) แสดงว่า ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางระหว่างที่พักกับสถานศึกษา มีความ

สัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 17)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของแหล่งข้อมูลข่าวสารที่แรงงานได้รับกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 7.012 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,6} = 12.592$) แสดงว่า รูปแบบของแหล่งข้อมูลข่าวสารไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 18)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการได้รับข่าวสารการศึกษานอกโรงเรียนต่อเดือนของแรงงานกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า 4.889 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2_{0.05,3} = 7.815$) แสดงว่า ความถี่ในการได้รับข่าวสารการศึกษานอกโรงเรียนต่อเดือนของแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (สมมติฐานที่ 19)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์วัตถุประสงค์/เหตุผล ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม กรณีศึกษา บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)

จากการศึกษาวิเคราะห์วัตถุประสงค์ / เหตุผล ปัญหา เกี่ยวกับการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนของแรงงานในสายงานการผลิต บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) ด้วยคำร้อยละ และค่าความถี่ ดังตาราง 10 และตาราง 11

วัตถุประสงค์/เหตุผลในการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

จากการศึกษาวิเคราะห์วัตถุประสงค์ / เหตุผลของแรงงานในสายงานการผลิต บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) จากตาราง 10 พบว่าวัตถุประสงค์/เหตุผลที่สำคัญที่สุดของการศึกษาต่อคือการนำวุฒิการศึกษาที่ได้เมื่อจบการศึกษาไปสมัครงานใหม่ คิดเป็นร้อยละ 66.5 รองลงมาคือ เพิ่มความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 12.9 และร้อยละ 5.3 เพื่อใช้ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และใช้ในการศึกษาต่อในสาขาวิชาอื่น คิดเป็นร้อยละ 1 เพื่อเลื่อนตำแหน่งและเหตุผลอื่นซึ่งไม่ได้ระบุ คิดเป็นร้อยละ 0.5 และ ร้อยละ 1.4 ตามลำดับ

ตาราง 10 วัตถุประสงค์/เหตุผลในการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

วัตถุประสงค์/เหตุผล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	209	100
เพื่อศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น	11	5.3
เพื่อศึกษาต่อในสาขาวิชาอื่น	2	1
เพื่อใช้ในการเลื่อนตำแหน่งงาน	0	0
เพื่อใช้เปลี่ยนสายงานใหม่ (เปลี่ยนตำแหน่ง)	1	0.5
สมัครงานใหม่	139	66.5
เพิ่มความรู้และทักษะในการทำงาน	27	12.9
อื่น ๆ (ไม่ระบุ)	3	1.4

ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของแรงงานในการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานในสายงานการผลิต บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) โดยพิจารณาจากค่าความถี่ที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถาม จากตาราง 11 พบว่า

ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ที่ได้ไม่แน่นเนื่องจากเวลาเรียนมีน้อย มีความถี่สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาคือ ความน่าเชื่อถือหรือการยอมรับของสังคมที่มีต่อผู้จบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 85 และปัญหาด้านความไม่สะดวกในการเดินทาง และปัญหาอื่น ๆ ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 1 เท่ากัน

ตาราง 11 ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	209	100
ความรู้ที่ได้ไม่แน่น เนื่องจากเวลาเรียนมีน้อย	95	45.5
ความไม่สะดวกในการเดินทาง	2	1
ความน่าเชื่อถือหรือการยอมรับของสังคมที่มีต่อผู้จบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน	85	40.7
ปัญหาอื่น ๆ (ไม่ระบุ)	2	1

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม และความสัมพันธะระหว่างปัจจัยดังกล่าวกับความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม กรณีศึกษา บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) สามารถสรุป อภิปรายผล และเสนอแนะดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ อันได้แก่ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม : กรณีศึกษา บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแรงงานในสายงานการผลิต บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) และไม่ใช่ผู้ที่กำลังศึกษาในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 209 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC for windows และวิเคราะห์ด้วยสถิติ ตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพด้านปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมของแรงงาน ด้วยค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม กับความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน โดยใช้การทดสอบค่าไค-สแควร์

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสถานภาพปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน ผลการศึกษาได้ผลสรุปดังนี้

1. สถานภาพปัจจัยส่วนบุคคล

จากการศึกษาข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าแรงงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.3 แรงงานมีอายุในช่วงระหว่าง 21 - 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.3 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงที่สุด และมีอายุสูงกว่า 30 ปีเพียงร้อยละ 7.6 เท่านั้น แรงงานส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 74.2 และมีภูมิลำเนามาจากต่างจังหวัดโดยเฉพาะจังหวัดในแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 50.2 และเมื่อพิจารณากลุ่มอายุของผู้เรียน พบว่าแรงงานมีอายุอยู่ในช่วง 21- 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 72.8 และมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 24 ปี โดยมีอายุแตกต่างกันมากในระหว่าง 17 – 45 ปี

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของแรงงานในสายงานการผลิต บริษัท สूरพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) มีตัวแปรเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่น่าสนใจอีกหนึ่งตัวแปร ดังตาราง12

ตาราง 12 สถานภาพปัจจัยส่วนบุคคลของแรงงานสายงานการผลิต บริษัท สूरพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	(209)	(100.00)
ภูมิลำเนาเดิม		
จังหวัดสมุทรปราการ	71	34
กรุงเทพมหานคร	33	15.8
จังหวัดอื่น ๆ	105	50.2

จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างแรงงานทั้งหมด พบว่า แรงงานส่วนใหญ่มีภูมิลำเนามาจากต่างจังหวัดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.2 รองลงมาคือ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นแหล่งที่ตั้งบริษัทฯ คิดเป็นร้อยละ 34 และเป็นแรงงานที่มาจากกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 15.8 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุด

2. สถานภาพปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม

รายได้สุทธิของแรงงาน แรงงานส่วนใหญ่มีรายได้สุทธิต่อเดือน ช่วง 3,501 – 4,500 บาท คิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 33.97 รายได้สุทธิต่อเดือนของแรงงานที่มีค่าต่ำสุด อยู่ในช่วงต่ำกว่า 4,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.44 และต่ำกว่า 2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.45 และแรงงานที่มีรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.67 มีรายได้สุทธิต่อเดือน 2,501 – 3,501 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.14

รายได้ที่คาดหวัง แรงงานส่วนใหญ่ไม่คาดหวังว่ารายได้จะเพิ่มขึ้นเมื่อเรียนจบ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 68.4 และไม่แน่ใจว่ารายได้ที่คาดหวังต่อเดือนจะเพิ่มขึ้นหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 28.7 มีเพียงร้อยละ 2.9 ของสัดส่วนแรงงานเท่านั้นที่คาดว่ารายได้ที่คาดหวังต่อเดือนจะเพิ่มขึ้น

รายได้ปัจจุบันต่อเดือนของบิดาและมารดา แรงงานส่วนใหญ่มีบิดาและมารดามีรายได้ ต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 10.04 และ 2.87 ในช่วงรายได้สูงกว่า 3,500 บาทและสูงกว่า 3,000 บาท ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนร้อยละของรายได้บิดาและมารดาแรงงานพบว่ารายได้ในช่วง 1,501 – 2,500 บาท และ 1,000 – 2,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 42.11 และ 43.07 ถือเป็นสัดส่วนที่สูงที่สุดตามลำดับ รองลงมารายได้ของบิดาและมารดาช่วงต่ำกว่า 1,500 บาทและต่ำกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.06 และ 42.58 ตามลำดับ เช่นกัน และช่วงรายได้ของบิดาและมารดาในช่วง 2,501 – 3,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.79 และในช่วง 2,001 – 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.48 ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันต่อเดือน และค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน เมื่อพิจารณาจากช่วงค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันต่อเดือนแล้ว สัดส่วนของแรงงานคิดเป็นร้อยละ 52.14 มีค่าใช้จ่ายอยู่ในช่วงต่ำกว่า 3,000 บาท ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด รองลงมา มีช่วงค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 3,001 – 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.57 และร้อยละ 18.67 และ 8.61 มีช่วงค่าใช้จ่ายสูงกว่า 5,000 บาท และช่วง 4,001 – 5,000 บาท ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาจากค่าใช้จ่ายในครัวเรือน (เงินที่ต้องส่งกลับบ้าน) พบว่าแรงงานส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 80.4 ไม่ต้องส่งเงินกลับบ้านให้กับครอบครัวเพียงร้อยละ 19.6 เท่านั้นที่ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายส่วนนี้

ค่าใช้จ่ายในการศึกษาและค่าเสียโอกาสในการศึกษา พบว่า แรงงานร้อยละ 60.8 คาดว่าจะจ่ายค่าใช้จ่ายในศึกษาต่อเองทั้งหมดซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด ร้อยละ 31.6 คาดว่าจะจ่ายค่าใช้จ่ายในการศึกษาเองบางส่วนและมีเพียงร้อยละ 7.6 คาดว่าไม่ต้องค่าใช้จ่ายเอง เมื่อพิจารณาค่าเสียโอกาสในการศึกษาต่อ พบว่ามีถึงร้อยละ 55.5 ของสัดส่วนแรงงาน คาดว่าไม่เสียโอกาสหากต้องศึกษาต่อ และคาดว่าเสียโอกาสมากคิดเป็นร้อยละ 31.1 และร้อยละ 8.14 เสียโอกาสระดับปานกลาง มีเพียงร้อยละ 5.26 คาดว่าจะเสียโอกาสในระดับน้อย

โอกาสในการศึกษาต่อระดับชั้นที่สูงขึ้น แรงงานส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าจะมีโอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือไม่ ซึ่งมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 32.05 และในขณะเดียวกันพบว่า ร้อยละ 26.79 คาดว่าไม่มีโอกาสในการศึกษาต่อหรือโอกาสในการศึกษาต่อยังเหมือนเดิม เมื่อพิจารณาสัดส่วนแรงงานที่คาดว่าจะมีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 20.1 และร้อยละ 13.4 และ 7.66 คาดว่าจะมีโอกาสในการศึกษาต่อในระดับมากและน้อยตามลำดับ

โอกาสในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพอื่น แรงงานส่วนใหญ่คาดว่าจะไม่มีโอกาสในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพอื่น ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 55.5 และไม่แน่ใจว่าจะมีโอกาสในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพอื่นภายหลังจบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 33.49 และเมื่อพิจารณาสัดส่วนแรงงานที่คาดว่าจะมีโอกาสในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพอื่น ร้อยละ 11.01 โดยมีระดับของโอกาสมาก ปานกลาง และน้อย คิดเป็นร้อยละ 3.83, 5.74 และ 1.44 ตามลำดับ

โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน เมื่อพิจารณาสัดส่วนของโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงานของแรงงาน พบว่าสัดส่วนร้อยละ 64.1 คาดว่าภายหลังจบการศึกษาแล้วจะไม่มีโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน หากทำงานที่เดิม ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด รองลงมาร้อยละ 34 ไม่แน่ใจว่าจะมีโอกาสเลื่อนตำแหน่งงาน มีเพียงร้อยละ 0.95 เท่านั้นที่คาดว่าจะมีโอกาสเลื่อนตำแหน่งงานในระดับปานกลางและน้อย ซึ่งมีค่าสัดส่วนเท่ากัน

โอกาสในการเปลี่ยนสายงานใหม่ พบว่า แรงงานส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าจะมีโอกาสในการเปลี่ยนสายงานใหม่มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 56 และคาดว่าจะไม่มีโอกาสในการเปลี่ยนสายงานใหม่หรือโอกาสในการเปลี่ยนสายงานใหม่เหมือนเดิม คิดเป็นร้อยละ 38.3 มีเพียงร้อยละ 1.9, 1.44 และ 2.36 คาดว่าจะมีโอกาสในการเปลี่ยนโอกาสได้งานใหม่สายงานใหม่ในระดับมาก ปานกลาง และน้อยตามลำดับ

โอกาสได้งานใหม่หรือประกอบอาชีพใหม่ แรงงานส่วนใหญ่คาดว่าจะมีโอกาสได้งานใหม่หรือประกอบอาชีพใหม่ ซึ่งมีสัดส่วนรวมสูงถึงร้อยละ 40.65 โดยโอกาสได้งานใหม่ในระดับมาก ปานกลาง และน้อย คิดเป็นร้อยละ 22.48, 11.95 และ 6.22 ตามลำดับ

ระยะเวลาเดินทางระหว่างที่พักกับสถานศึกษา แรงงานส่วนใหญ่คาดว่าจะใช้เวลาในการเดินทางไปกลับระหว่างที่พักและสถานศึกษา ในช่วง 21 – 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 46.89 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากที่สุดและใช้เวลา 11 – 20 นาที คิดเป็นร้อยละ 15.79 ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับการใช้เวลาในการเดินทางมากกว่า 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 16.75

ความถี่ในการรับข่าวสารและรูปแบบของแหล่งข้อมูลข่าวสาร เมื่อพิจารณาความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสารของแรงงานต่อเดือนพบว่าแรงงานส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารประมาณเดือนละ 1 – 2 ครั้ง มีค่าสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 61.7 และรับทราบข้อมูลจากเพื่อน ๆ มี

ค่าสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 37.84 ซึ่งเป็นสัดส่วนสูงสุดเช่นกัน แรงงานเพียงร้อยละ 3.4 ได้รับข่าวสารมากกว่า 4 ครั้งต่อเดือน รูปแบบของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากแผ่นปลิวและหนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 1.9 เท่ากัน ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยที่สุด

จากการศึกษาสถานภาพปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานในสายงานการผลิต บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) มีตัวแปรเกี่ยวกับปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมที่น่าสนใจอีกหนึ่งตัวแปร ดังตาราง 13

ตาราง 13 สถานภาพปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่างแรงงานในสายงานการผลิต บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)

ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	(209)	(100)
อาชีพเสริมของแรงงาน		
มีอาชีพเสริม	10	4.8
ไม่มีอาชีพเสริม	199	95.2

จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างแรงงานทั้งหมด พบว่า แรงงานส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพเสริมซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด ถึงร้อยละ 95.2 และมีเพียงร้อยละ 4.8 ที่มีอาชีพเสริม

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)

จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ได้แก่ อายุ และสถานภาพสมรส ในขณะที่เพศมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)

จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ได้แก่ รายได้สุทธิปัจจุบันต่อเดือน รายได้ปัจจุบันต่อเดือนของบิดาและมารดาแรงงาน ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันต่อเดือนของแรงงาน ค่าใช้จ่ายในการศึกษา โอกาสในการศึกษาต่อระดับชั้นที่สูงขึ้น โอกาสในการศึกษาต่อสาขาวิชาอื่น โอกาสได้งานใหม่ ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางระหว่างที่พักกับสถานศึกษา ในขณะที่ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ได้แก่ รายได้ที่คาดหวัง ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน ค่าเสียโอกาส โอกาสในการเลื่อนตำแหน่ง โอกาสในการเปลี่ยนสายงาน รูปแบบของแหล่งข้อมูลข่าวสาร และความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสาร

อภิปรายผล

ผลการศึกษาสภาพและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน กรณีศึกษา บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า แรงงานส่วนใหญ่มีอายุโดยเฉลี่ย 21 – 25 ปี และเป็นเพศหญิง มีสถานภาพสมรสเป็นโสด และมีภูมิลำเนาเดิมมาจากต่างจังหวัด โดยเฉพาะจังหวัดแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 50.2 จากผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ได้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากต่างจังหวัดเข้าสู่เมืองอุตสาหกรรมโดยเฉพาะจังหวัดสมุทรปราการ และแรงงานส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาเพียงระดับพื้นฐาน คือจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ดังนั้นจึงมีแรงงานบางส่วนที่ต้องการความรู้เพื่อพัฒนาทักษะในการทำงานและชีวิตความเป็นอยู่ ด้วยการศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นกว่าเดิม

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 ได้แก่ อายุ ($\chi^2 = 22.062$) และสถานภาพสมรส ($\chi^2 = 6.554$) อธิบายได้ว่า ช่วงอายุยังมีความสำคัญต่อการศึกษา ซึ่งความแตกต่างในตัว

บุคคลแต่ละคนจะมีมากขึ้นตามอายุ (Knowles.1978 : 3) สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ ผู้ใหญ่ตั้งที่ Thorndike (1928 : 28) ได้สรุปว่า ช่วงที่ผู้ใหญ่จะมีความสามารถในการ เรียนรู้สูงสุดคือ อายุ 22 ปี และบุคคลที่มีอายุน้อยกว่าน่าจะมีการรับรู้หรือเรียนรู้ได้เร็วกว่าบุคคล ที่มีอายุมาก จึงเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความต้องการศึกษาต่อ แรงงานเหล่านี้ก็เช่นกัน ประกอบ กับแรงงานมีค่านิยมที่จะศึกษาในการศึกษานอกระบบ เนื่องจากไม่มีโอกาสที่จะศึกษาการศึกษา ในระบบได้ ซึ่งต้องเรียนในเวลาปกติและใช้เงินจำนวนไม่น้อยในการศึกษา สอดคล้องกับงาน วิจัยอื่น อาทิ อนันต์ พงษ์สัตยา (2529 : บทคัดย่อ), ภัทรธิดา วารินทร์ (2539 : บทคัดย่อ) และโบเชียร์ (Boshier. 1971 : 3-26) ที่พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสถานภาพสมรสกับความต้องการศึกษาต่อของ แรงงานของแรงงานมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน สะท้อนให้เห็นว่าการที่แรงงานต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยม ศึกษาตอนต้น น่าจะเนื่องมาจากความเป็นอิสระ ไม่มีภาระต้องรับผิดชอบมาก ประกอบกับ สามารถตัดสินใจเลือกกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้เอง ดังทฤษฎีการเลือกเชิงเหตุผล สรุปว่าสิ่งที่ บุคคลเลือกจะอยู่บนพื้นฐานของความพึงพอใจ (Preferences) และโอกาส (Opportunities) จึง จะได้รับการตอบแทนในแง่รรถประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับผลการศึกษาของภัทรธิดา วารินทร์ (2539 : บทคัดย่อ) สุภาวดี จำริญนุสิต (2540 : บทคัดย่อ) และอัจฉรา กัลยาณชาติ (2524 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับการศึกษา

ปัจจัยเพศมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไป ตามสมมติฐาน นั่นก็คือปัจจุบันเพศชายและเพศหญิงให้ความสำคัญกับการศึกษาเหมือนกัน ทั้งนี้ความต้องการการศึกษาขึ้นอยู่กับความสมัครใจของแต่ละบุคคล ความพร้อมทั้งด้านการเงิน และเวลาของผู้เรียนเท่านั้น ดังนั้นเพศ จึงไม่ใช่ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย เศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)

รายได้สุทธิต่อเดือนของแรงงาน แรงงานส่วนใหญ่มีรายได้สุทธิต่อเดือน ในช่วง 3,501 – 4,500 บาท มีสัดส่วนร้อยละ 33.97 และมีเพียงร้อยละ 12.44 ที่มีรายได้สุทธิสูงกว่า 4,500 บาท จากผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้สุทธิของแรงงานกับความต้องการ ศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ($\chi^2 = 46.675$) ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้

เห็นว่า แรงงานส่วนใหญ่มีรายได้สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายในการศึกษาได้ด้วยตัวเองและรายได้สุทธิที่ค่อนข้างสูงจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนหรือกระตุ้นให้แรงงานต้องการการศึกษา และจากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์การศึกษาที่ชี้ว่า การลงทุนในการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งทำให้แรงงานมีประสิทธิภาพในการผลิตเพิ่มมากขึ้น (Theodore W. Schultz อ้างอิงจาก บุญคง หันจางสิทธิ์. 28 : 2540) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย อาทิ พรนิภา กันทรการ (2530 : 53) อัจฉรา กัลยาณชาติ (2525 : 98) และโชวตรี (Chowdry. 1969 : 9) ที่พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับความต้องการการศึกษาต่อและเหตุผลของการไม่ศึกษาต่อคือ ไม่มีทุนทรัพย์ ดังนั้นรายได้สุทธิจึงเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการศึกษาต่อของแรงงาน

รายได้ที่คาดหวัง จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า แรงงานส่วนใหญ่ไม่คาดหวังว่ารายได้จะเพิ่มขึ้นภายหลังจบการศึกษา ซึ่งมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 68.4 มีเพียงร้อยละ 2.9 เท่านั้นที่คาดว่ารายได้จะเพิ่มขึ้น จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่คาดหวังกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน อย่างไม่มีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ($\chi^2 = 8.212$) เนื่องจากข้อจำกัดบางประการ นั่นคือ ถ้าแรงงานยังปฏิบัติงานในสายงานการผลิต บริษัท สรรพผลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) ก็จะไม่มีการเพิ่มค่าจ้างตามวุฒิการศึกษา แม้กระทั้งการเพิ่มของรายได้จากอาชีพเสริมเนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพเสริม เว้นแต่แรงงานกลุ่มนี้จะเปลี่ยนงานใหม่ถึงจะมีรายได้ที่คาดหวังเพิ่มขึ้น และจากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า แรงงานส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาต่อเพื่อนำวุฒิการศึกษาที่ได้รับสมัครงานใหม่ (ตาราง 10 หน้า 56) คิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 66.5 นั่นก็คือแรงงานคาดหวังว่ารายได้จะเพิ่มขึ้นเมื่อได้งานใหม่ ตามทฤษฎีอุปสงค์การศึกษาที่สรุปไว้ว่า อุปสงค์การศึกษาเกิดได้จากรายได้หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตบุคคลที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้น ระดับรายได้หรือผลตอบแทนก็มักจะสูงขึ้นด้วย ดังนั้นรายได้หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดอุปสงค์การศึกษา นำไปสู่อุปสงค์ต่อเนื่องคือเมื่อได้รับการศึกษาแล้ว แรงงานก็จะนำความรู้ที่ได้ใช้ในการทำงาน กระบวนการผลิตในระบบเศรษฐกิจก็จะเกิดขึ้นในที่สุด

รายได้ปัจจุบันต่อเดือนของบิดาและมารดาแรงงาน บิดาและมารดาของแรงงานส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 1,501 – 2,500 บาท และช่วง 1,001 – 2,000 บาท ตามลำดับ ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด และจากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า รายได้ปัจจุบันต่อเดือนของบิดาและมารดาแรงงานมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ($\chi^2 = 19.625$), ($\chi^2 = 7.845$) ตามลำดับ จากผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า หากบิดา มารดาประกอบอาชีพ มีรายได้แล้วไม่ต้องให้บุตรคอยเลี้ยงดูหรือรับภาระมากนัก จะสนับสนุนให้บุตรมีโอกาสศึกษาต่อไม่ว่าจะเป็นการศึกษาแบบใดก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกงเดช พรหมยา (2531 : บทคัดย่อ) และปรีชา คีรีราช (2520 :

บทคัดย่อ) พบว่า ผู้ปกครองหรือบิดา มารดา ต้องมีรายได้เพื่อส่งเสียค่าเล่าเรียนให้บุตร และจากผลศึกษาวิจัยครั้งนี้ แม้จะพบว่า บิดาและมารดาของแรงงานจะมีรายได้เฉลี่ยอยู่ในช่วงที่ต่ำ แต่เมื่อพิจารณาจากภูมิลำเนาของ แรงงานส่วนใหญ่แล้วจะมาจากต่างจังหวัด ดังนั้นค่าครองชีพในต่างจังหวัดจึงไม่สูงเท่ากับในเมืองหลวง ส่งผลให้แรงงานกลุ่มดังกล่าวไม่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายอย่างอื่นในครอบครัว เนื่องจากบิดามารดามีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายแล้ว

ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันต่อเดือน ผลการวิจัยพบว่า แรงงานสัดส่วนถึงร้อยละ 52.14 มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน และจากการศึกษาพบว่าค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของแรงงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ($\chi^2 = 46.692$) อธิบายได้ว่า ถ้าแรงงานมีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันต่อเดือนสูงมาก จะทำให้รายได้สุทธิน้อยลง และรายได้ก็จะไม่สามารถที่จะนำมาใช้ในกิจกรรมอื่นได้ ซึ่งรวมทั้งการศึกษาต่อด้วย เพราะในการศึกษาจะต้องเกิดค่าใช้จ่ายขึ้นอย่างแน่นอน ซึ่งโดยทั่วไปการศึกษาในแง่ของปัจเจกบุคคลเป็นได้การลงทุนและการบริโภค (สิริลักษณ์ ชุตีกุล, 2530 : 146) โดยพิจารณาว่าเมื่อบุคคลหนึ่งเข้าศึกษาต่อจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา แต่บุคคลนั้นจะได้รับความพอใจและชื่นชมต่อความสำเร็จของตน จัดได้ว่าเขาได้รับอรรถประโยชน์โดยตรงจากการศึกษาต่อ รายจ่ายเพื่อการศึกษาในกรณีนี้จึงเป็นรายจ่ายเพื่อการบริโภค ซึ่งการศึกษาเป็นสินค้าหรือบริการที่ต่างจากสินค้าทั่วไป บุญพุ่ม เสนารักษ์ (2531 : 158-160) ได้อธิบายอุปสงค์สำหรับบริการการศึกษา (Demand for Education Service) การศึกษา แม้จะเป็นสินค้าบริโภค (Consumer Goods) แต่จะแตกต่างจากสินค้าทั่วไป คือจะไม่หมดสิ้นไปเมื่อได้รับการบริโภค ตรงกันข้ามยิ่งมีการบริโภคก็ยิ่งทำให้สินค้าทางการศึกษามีมากขึ้น กล่าวคือ หากบุคคลต้องการบริการการศึกษา จำเป็นต้องลดค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันลงเพื่อเพิ่มให้กับค่าใช้จ่ายในการศึกษานั้นเอง

ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ผลการวิจัยพบว่า แรงงานกว่าร้อยละ 80.4 ไม่ต้องจ่ายค่าใช้จ่ายในครัวเรือน หรือรับภาระที่จะต้องส่งเงินให้แก่ครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายในครัวเรือนกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ($\chi^2 = 2.130$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากเมื่อแรงงานได้วางแผนงบประมาณรายได้และค่าใช้จ่ายของตนเองในแต่ละเดือนไว้แล้ว แม้ว่าจะมีค่าค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเกิดขึ้นหรือไม่ก็ตาม ก็จะไม่ส่งผลกระทบต่อความต้องการศึกษาต่อของแรงงาน ดังนั้นค่าจ่ายในครัวเรือนจึงไม่มีความสัมพันธ์การความต้องการศึกษาต่อ

ค่าใช้จ่ายในการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สัดส่วนแรงงานถึงร้อยละ 60.8 คาดว่าจะจ่ายค่าใช้จ่ายในการศึกษาด้วยตนเองทั้งหมด มีเพียงร้อยละ 7.6 ที่คาดว่าจะต้องจ่ายเอง และจากการวิเคราะห์ พบว่าค่าใช้จ่ายในการศึกษามีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ($\chi^2 = 46.692$) เหตุผลอาจมาจากหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนเป็นการศึกษานอกระบบ และผู้เรียนส่วนใหญ่ทำงานและมีรายได้เป็นของตัวเองสามารถที่จะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการศึกษา เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการในการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนไม่สูงมากนักเพราะเป็นการศึกษานอกระบบ ถือเป็นปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ทางการศึกษา นั่นก็คือ อัตราค่าเล่าเรียน ถ้าค่าเล่าเรียนสูงขึ้น อุปสงค์สำหรับการศึกษาก็จะลดลงและตรงกันข้าม ถ้าอัตราค่าเล่าเรียนถูกลง อุปสงค์สำหรับการศึกษาก็จะเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย รวมทั้งราคาสินค้าที่ต้องใช้ประกอบกับการศึกษา ได้แก่ หนังสือ อุปกรณ์การเรียนการสอนต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องใช้พร้อมกับการศึกษา หากสินค้าเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงราคา ความต้องการศึกษาต่อก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน ทั้งนี้หลักสูตรการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีค่าใช้จ่ายไม่สูงมากนัก ทำให้แรงงานส่วนใหญ่ต้องการศึกษากันอย่างเห็นได้ชัด และผลการศึกษารั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาอื่น อาทิ ละมัยพร เพียงโรสง (2537 : บทคัดย่อ) พบว่านักเรียนที่ศึกษาต่อมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อด้านค่าใช้จ่าย เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อไม่สูงมากนักเพราะเป็นโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา และผลการศึกษาของสุชีพ สุนทรศร และ สุรินทร์ ห่วงจิตร (2532 : บทคัดย่อ) พบว่า เงื่อนไขทำให้ผู้ที่จบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ คือ เสียค่าใช้จ่ายน้อย

ค่าเสียโอกาส เมื่อพิจารณาค่าเสียโอกาสในการศึกษา พบว่า แรงงานส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.5 คาดว่าไม่เสียโอกาสที่จะทำกิจกรรมอื่นหากเลือกที่จะศึกษาต่อในวันหยุด เสาร์ – อาทิตย์ และจากการวิเคราะห์พบว่า ค่าเสียโอกาสในการศึกษากับความต้องการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ($\chi^2 = 3.452$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ น่าจะเนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมทั่วไปมีวันหยุดตรงกับวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ ทำให้แรงงานมีเวลาว่างในวันหยุด และจากผลการศึกษาพบว่าแรงงานเหล่านี้ไม่มีอาชีพเสริมอื่น (ตาราง 13 หน้า 62) ที่จะทำให้เกิดรายได้ ช่วงวันหยุดก็จะใช้ในการพักผ่อนเป็นส่วนมาก การไปเรียนยังทำให้เกิดการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากกว่า ดังนั้น หากแรงงานจะศึกษาต่อจึงคาดว่าไม่เสียโอกาสในการทำงาน และจากทฤษฎีการเลือกเชิงเหตุผลที่อธิบายว่า บุคคลอาจจะเรียนรู้ถึงค่าเสียโอกาส (Opportunity cost) ของเป้าหมายทั้งสองสิ่งแตกต่างกัน (Harsanyi, 1986 : 60-104) กล่าวคือ ข้อมูลเกี่ยวกับค่าเสียโอกาสที่มีอยู่ช่วยให้ตัดสินใจศึกษาต่อไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม

โอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 32.05 ของแรงงานซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงที่สุด ไม่แน่ใจว่าจะมีโอกาสในการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้นหรือไม่ และร้อยละ 26.79 คาดว่าไม่มีโอกาสการศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นกับความต้องการศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ($\chi^2 = 21.413$) เนื่องจากปัจจุบันสังคมหรือประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษา เพราะการศึกษาจะทำให้เกิดความก้าวหน้าหรือเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ระดับชั้นที่สูงขึ้น และปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหรือกิจกรรมทางเศรษฐกิจมากมาย รวมทั้งการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งแรงงานเหล่านี้จำเป็นต้องมีความรู้เพื่อใช้ประกอบการทำงานและเป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลทั่วไป จึงทำให้อุปสงค์การศึกษาเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

โอกาสในการศึกษาในสาขาวิชาชีพอื่น ผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า แรงงานส่วนใหญ่คาดว่าไม่มีโอกาสในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพอื่น และไม่แน่ใจว่าจะมีโอกาสในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 55.5 และ 33.45 ตามลำดับ และมีเพียงร้อยละ 1.44 ที่คาดว่าจะมีโอกาสในการศึกษาต่อสาขาวิชาชีพอื่นในระดับน้อยและจากการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาวิชาชีพอื่นกับความต้องการศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ($\chi^2 = 14.498$) ดังทฤษฎีอรรถประโยชน์สูงสุด (Utility Maximization) กล่าวถึงประโยชน์สูงสุดที่ได้รับภายใต้งบประมาณจำนวนหนึ่งที่คงที่ (Truett. 1987. G-11, G-18-G-19) กล่าวคือ เมื่อแรงงานจบการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว และคาดว่าไม่มีโอกาสศึกษาต่อสาขาวิชาชีพอื่น เนื่องจากงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ถือว่าการสำเร็จการศึกษาหลักสูตรดังกล่าวเป็นประโยชน์สูงสุดนั่นเอง

โอกาสในการเลื่อนตำแหน่ง โอกาสในการเปลี่ยนสายงานและโอกาสในการได้งานใหม่ จากผลการวิเคราะห์ พบว่า แรงงานร้อยละ 64.1 แรงงานไม่มีโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน และร้อยละ 56 ไม่แน่ใจว่ามีโอกาสในการเปลี่ยนสายงานใหม่ และร้อยละ 56 ของแรงงานคาดหวังว่ามีโอกาสในการเปลี่ยนงานหรือประกอบอาชีพใหม่ และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน โอกาสในการเปลี่ยนสายงาน พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ($\chi^2 = 3.373$), ($\chi^2 = 2.475$) ตามลำดับ สืบเนื่องจากนโยบายการจ้างของบริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) โดยเฉพาะสายงานการผลิตซึ่งจะไม่พิจารณาเลื่อนตำแหน่งหรือเปลี่ยนสายงานให้แรงงาน ภายหลังจบการศึกษาหรือไม่มีการปรับวุฒิการศึกษาเพื่อเลื่อนตำแหน่งหรือเปลี่ยนสายงาน การเลื่อนตำแหน่งหรือเปลี่ยนสายงานจะทำให้ต้องพิจารณาจากวุฒิการศึกษาครั้งแรกที่ใช้สมัครงาน (บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) : 2545) เนื่องจากงานในสายงานการผลิตจะเป็นงานที่ใช้แรงงานเป็นหลักไม่ต้องอาศัยความรู้หรือทักษะความสามารถมากเท่าใด ดังนั้น

ดังนั้น โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งและเปลี่ยนสายงานจึงไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของแรงงาน

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสในการได้งานใหม่กับความต้องการศึกษาต่อของแรงงาน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ($\chi^2 = 24.212$) สอดคล้องกับข้อมูลภาคสนาม (ตาราง 10 หน้า 56) พบว่า วัตถุประสงค์หลักของการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนของแรงงาน คือ เพื่อสมัครงานใหม่ เพิ่มความรู้และทักษะในการทำงานเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด และตามทฤษฎีการวิเคราะห์ต้นทุนผลได้ (Cost – Benefit Analysis Theory) สรุปได้ว่า สิ่งที่พิจารณาอยู่นั้นสมควรจะนำไปปฏิบัติหรือลงทุนหรือไม่ ผลตอบแทนจากกิจกรรมนั้นมีอะไรบ้าง (ไกรยุทธ์ ชีรตยาคีนันท์. 2527 : 208) กล่าวคือ เมื่อบุคคลต้องเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษา ค่าเดินทาง ตลอดจนค่าเสียโอกาส (Opportunity cost) อันเกิดจากบุคคลเลือกที่จะศึกษาต่อ ทำให้รายได้ที่พึงจะได้จากการทำงานหรือแรงงานที่จะให้กับครอบครัว หรือแม้แต่กิจกรรมเพื่อการพักผ่อนสูญหายไป เท่ากับว่ามีต้นทุนค่าเสียโอกาสเท่านั้น แต่เมื่อพิจารณาถึงผลได้หรือผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการลงทุนแล้ว ทำให้บุคคลตัดสินใจเลือกที่จะศึกษาต่อ ซึ่งต้นทุน - ผลได้ มีทั้งเชิงเศรษฐกิจและไม่เชิงเศรษฐกิจ แรงงานเหล่านี้ก็เช่นกัน เมื่อเลือกศึกษาต่อแล้วก็คาดว่าจะมีโอกาสดำรงตำแหน่งได้จากการประกอบอาชีพใหม่เพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน

ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางระหว่างที่พักกับสถานศึกษา ร้อยละ 46.89 ของแรงงานคาดว่าจะใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 21 – 30 นาที ในการเดินทางไปศึกษาต่อและจากการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางระหว่างที่พักกับสถานศึกษากับความต้องการศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ($\chi^2 = 32.684$) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั่นคือแรงงานส่วนใหญ่เลือกสถานศึกษาให้ใกล้กับที่พักและมีการคมนาคมที่สะดวกใช้เวลาในการเดินทางไม่นาน ซึ่งการเดินทางในเขตหรือปริมณฑลไม่ต้องใช้เวลานานเท่ากับเมืองหลวง ถึงแม้จะมีระยะทางไกลก็ตาม อีกประการคือความสะดวกหรือจำนวนรถโดยสารประจำทางที่ให้บริการไม่ขาดช่วง จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้แรงงานต้องการศึกษาต่อ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Bear Hamuy.CH. (อ้างอิงจาก ดำรัส อินจันทร์. 2534 : 59) พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสในการศึกษาต่อหรือลาออก มาจากความห่างไกลของที่อยู่อาศัย รวมทั้งการศึกษาของวิลาวัลย์ รัตนเศรษฐากุล และคณะ (2530 : 188) และอมรรวรรณ จามน้อยพรหม (2520 : 59) ที่พบว่า การคมนาคมที่สะดวกมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ

รูปแบบของแหล่งข้อมูลข่าวสาร ผลการศึกษาพบว่า แรงงานส่วนใหญ่ ร้อยละ 37.84 ทราบข้อมูลข่าวสารการศึกษานอกโรงเรียนจากเพื่อนที่บอกต่อกันมา แล้วมีเพียงร้อยละ 1.9 ที่ทราบจากหนังสือพิมพ์และแผ่นปลิว จากการวิเคราะห์รูปแบบของแหล่งข้อมูลข่าวสารต่อความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ($\chi^2 = 7.012$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด น่าจะเนื่องมาจากกลุ่มแรงงานส่วนใหญ่ไม่มี

ความสนใจรูปแบบหรือสื่อทางการศึกษานอกโรงเรียนไม่ว่าจะในรูปแบบใดก็ตาม แม้จะได้รับบอຍทางสื่อต่าง ๆ ก็ไม่มีผลกระทบต่อความต้องการการศึกษา ประกอบกับการประชาสัมพันธ์ทางการศึกษา ภาครัฐก็ประชาสัมพันธ์เป็นปกติ ไม่มีการแข่งขันซึ่งการประชาสัมพันธ์จะถือเป็นค่าใช้จ่ายที่รัฐจะต้องรับภาระอีกประการหนึ่ง

ความถี่ที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ร้อยละ 61.7 แรงงานส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารการศึกษานอกโรงเรียน 1 – 2 ครั้งต่อเดือน ซึ่งเป็นสัดส่วนมากที่สุด จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการได้รับข้อมูลข่าวสารกับความต้องการศึกษาต่อของแรงงาน พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ($\chi^2 = 4.889$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แม้ว่าแรงงานส่วนใหญ่จะได้รับข่าวสารการศึกษาค่อนข้างน้อย แรงงานอาจมีข้อจำกัดส่วนบุคคลในด้านต่าง ๆ ที่เป็นเหตุให้ไม่เกิดความต้องการการศึกษา ข้อจำกัดดังกล่าว ได้แก่ ข้อจำกัดด้านการเงิน เวลา หรือสภาพแวดล้อมอื่น เช่น การคมนาคม ความสนใจที่จะศึกษาต่อก็ไม่เกิดขึ้น เป็นแค่เพียงรับรู้ แต่ไม่สามารถตัดสินใจเลือกได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม กรณีศึกษา บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. โรงงานหรือบริษัทอุตสาหกรรมที่มีแรงงานปฏิบัติงานอยู่จำนวนมาก ควรให้ความสำคัญในการให้การศึกษาเพิ่มเติมของแรงงาน อาจเป็นลักษณะของการเพิ่มค่าจ้าง ให้เงินรางวัล หรือการปรับเปลี่ยนสายงานให้เหมาะสม การที่แรงงานได้รับการศึกษาเพิ่มเติมจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของแรงงาน

2. โรงงานหรือบริษัทอุตสาหกรรมควรมีการส่งเสริมให้แรงงานที่ทำงานอยู่ในหน่วยงานของตนเองได้รับการศึกษา โดยร่วมมือกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจัดการศึกษาขึ้นที่โรงงานหรือบริษัท เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง อีกทั้งยังกระตุ้นให้แรงงานที่ประสงค์จะเรียนแต่อาจจะขาดทุนทรัพย์ และยังเป็นประโยชน์ในการพัฒนาระบบการทำงานของแรงงานด้วย โดยกำหนดรูปแบบหลักสูตรให้ครอบคลุมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เป็นการเปิดโอกาสให้แรงงานได้มีการศึกษาเพิ่มเติม และส่งเสริมสนับสนุนการใช้เวลาว่างของแรงงานให้เกิดประโยชน์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยแนวทางการจัดหลักสูตรการศึกษานอกระบบที่เหมาะสมกับสภาพการทำงานของแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะในภาคปฏิบัติ

ควรศึกษาการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อให้เกิดความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของบุคคลที่ต้องการศึกษาต่อในการศึกษานอกระบบอย่างจริงจัง

2. ควรทำการศึกษารวบรวมในลักษณะเดียวกันกับการวิจัยครั้งนี้ โดยเปรียบเทียบระหว่างสองโรงงาน หรือ โรงงานเดียวแต่หลายหน่วยการผลิต เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน หรือแตกต่างกันอย่างไร และนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบยืนยันผลที่ได้รับจากการวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้งานได้อย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมแรงงาน. (2521). *การขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการและอัตรากำลังเจ้าหน้าที่*. กรุงเทพฯ : กรมฯ. ถ่ายเอกสาร.
- เกตุมณี มากมี. (2536). *โอกาสในการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของเยาวชนในชนบทภาคเหนือ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2541, กุมภาพันธ์ – มีนาคม 2530). “การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” *วารสารการศึกษานอกโรงเรียน*. 19 : 36 – 42.
- กำธร ธรรมพิทักษ์. (2542). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดพะเยา*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ไกรยุทธ ธีรตยาคีนันท์. (2527). *เศรษฐศาสตร์การตัดสินใจทางสังคม : หลักการวิเคราะห์เชิงเหตุผลได้-ผลเสีย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ข้อมูลทั่วไปและโครงสร้างการบริหารทรัพยากรบุคคล บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด(มหาชน). 2545. (www.surapon.com)
- คงเดช พรหมยา. (2531). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อโอกาสเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดอุดรดิตถ์*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- จรูญ พานิชย์ผลินไชย. (2521). *โอกาสการเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามประเภทโรงเรียน สถานภาพส่วนตัว และผลการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนภาคเหนือ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุฑารัตน์ สุขแสง. (2531). *การเปรียบเทียบสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 4 ประเภทชั้นเรียนกับประเภททางวิทยุและไปรษณีย์จังหวัดเพชรบูรณ์*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การศึกษาคณะผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- จำนวนนักศึกษานอกโรงเรียน สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามประเภทการศึกษา ปีงบประมาณ 2537 – 2539. (www.onec.go.th/publication/4220006/table20.htm)
- ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ. (ม.ป.ป.). *สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล*. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2544). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.

ณรงค์ เทียนส่อง. (2524). "เหตุผลที่ผู้ใหญ่ไปเรียนการศึกษาผู้ใหญ่," ในพัฒนาศึกษา. หน้า 38.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

✓ ญัตติ จริยา แสงสว่าง. (2533). ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพ
หลักสูตรระยะสั้นของประชาชนศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในเขตภาคกลาง.

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

ดำรง อินจันทร์. (2534). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการไม่ศึกษาต่อของนักเรียน ที่จบชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ถนัด ม่วงมี. (2527). การศึกษานอกโรงเรียนและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์เลี้ยงช้าง.

✓ ทรงวุฒิ วัฒนเขจร. (2533). องค์ประกอบที่จูงใจในการมาเรียนของนักศึกษานอกโรงเรียนสาย
สามัญระดับประถมศึกษาประเภทวิธีเรียนด้วยตนเองในกรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เทียนฉาย กิระนันท์. (2530). เศรษฐศาสตร์กำลังคน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.

เทียมจันทร์ จาตุกัญญาประทีป. (2533). องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการศึกษาต่อของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ธวัชชัย ยงกิตติกุล. (2532, เมษายน – พฤษภาคม). การเตรียมคนสำหรับเศรษฐกิจในอนาคต.
วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 23 - 28.

✓ นงลักษณ์ เดชะพิพงษ์. (2528). การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบ
เบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3-4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ในเขตภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(การศึกษาผู้ใหญ่) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

นราทิพย์ ชุตินวงศ์. (2542). ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 4.

นเรศ ปิยะพันธุ์. (2537). การศึกษานอกโรงเรียน. นครปฐม : ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา
คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูนครปฐม.

นิเชต สุวรรณนิทัศน์. (2525). ทศนะเกี่ยวกับการอ่านหนังสือกรมการศึกษานอกโรงเรียน.
ในการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม. รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน เล่ม 4.
กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

- นิพนธ์ พัวพงศกร และคณะ. (2535). *การฝึกอบรมระหว่างการทำงานในภาคอุตสาหกรรมและบริการ*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ. ถ่ายเอกสาร.
- บรรจง ชูสกุลชาติ. (2522). "กรมการศึกษานอกโรงเรียน," *คุรุปริทัศน์*. 4 (5) : 17.
- บุญคง หันจางสิทธิ์. (2540). *เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- บุญพุ่ม เสนารักษ์. (2531). *เศรษฐศาสตร์การศึกษา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ บางแสน. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเพ็ง ธานี. (2530). *สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล ปีการศึกษา 2528 ที่ได้ศึกษาต่อและไม่ได้ศึกษาต่อ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- บุญศีล ไสสอาด. (2540). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อและการเข้าสู่ตลาดแรงงานของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปฐม นิคมานนท์. (2528). *การศึกษานอกโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร.
- ประคอง กรรณสูต. (2535). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : บรรณกิจการพิมพ์.
- ประภาศรี มานะ. (2528). *ลักษณะของผู้ที่ตัดสินใจศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในโปรแกรมการศึกษานักเรียนแบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 4 : ศึกษากรณีจังหวัดสมุทรสงคราม*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ✓ ปราณี สุธีรนาทิก. (2520). *ภูมิหลังของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษานอกกระบบ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ปัทมา ธรรมเจริญ. (2538). *การจัดสวัสดิการการศึกษาแก่ลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมเขตกรุงเทพฯ*. วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยะพงษ์ ไสยโสภณ. (2534). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการเข้าสู่การศึกษานอกกระบบสายสามัญ จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชา คีรีราช. (2520). *การศึกษาภาคบังคับกับการพัฒนาเศรษฐกิจ*. วิทยานิพนธ์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง. ถ่ายเอกสาร.
- ✓ พรนิภา กันทราก. (2530). *ปัญหาและความต้องการของเด็กไม่ได้เรียนต่อที่อยู่นอกเขตเทศบาล อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- พิจิตร ทองชั้น. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : 2525.
- พลทอง ปิยะอนันต์. (2526). องค์ประกอบบางประการที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 5 ของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ภัทรธิดา วารินทร์. (2538). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าเรียนและไม่เข้าเรียนการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของคณงานในโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (ประชากรศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- มณฑา ทัสนประดับ. (2533). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าเรียนและไม่เข้าเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ประเภททางไกลของผู้จบการศึกษามาคับในจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รายงานการสำรวจแรงงานทั่วราชอาณาจักร ปี 2536 – 2540.
(www.nso.go.th/thai/stat/indserv/tab1.htm)
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2531). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทวีกิจการพิมพ์.
- ละมัยพร เพียงไธสง. (2537). แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติจังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว). มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- วิลาวัลย์ รัตนเศรษฐากุล และคณะ. (2530). รายงานการวิจัยการศึกษานอกระบบการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่องในชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- วีระชัย มีชอบธรรม และสุพัตรา เพชรสุทธิ. (2520). การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดอักษรบัณฑิต.
- ศักดิ์ชัย นาคเอี่ยม. (2537). การศึกษาความสนใจด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของพลทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศุภวัลย์ พลายน้อย และเนาวรัตน์ พลายน้อย. (2525). สารศึกษาประชากร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

- สถาพร ชันโต. (2521). โอกาสการเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามประเภทโรงเรียน สถานภาพส่วนตัวและผลการเรียนของนักเรียนในภาคกลาง. ปรินูญานินพณ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมพร ใจฟูง. (2521). การบริหารโครงการโรงเรียนในงาน. วิทยานิพนธ์ ร.ม. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร
- สมยศ นาวิการ. (2525). เศรษฐศาสตร์บริหาร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- สวลี อาชาสุวรรณ. (2532). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อและการเข้าสู่ตลาดแรงงานของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ปีการศึกษา 2529 จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สิริลักษณ์ ชุตติกุล. (2530). "กำลังคนกับการศึกษา," ในเอกสารการสอนชุดวิชาเศรษฐศาสตร์ กำลังคน หน่วย 1-8 หน้า 144-176. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุชีพ สุนทรศร และสุรินทร์ หว่างจิตร์. (2532). รายงานการวิจัยเงื่อนไขที่มีอิทธิพลในการเข้าศึกษาต่อการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของผู้จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านทรายมูล อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดขอนแก่น.
- สุนทร ไตรรัตน์. (2525). องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุนทร สุนันท์ชีพ. (2534). "การจัดการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียนในประเทศไทย ในภาพรวม," ในวิวัฒนาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2482 - 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- สุภาวดี จำเริญนุสิต. (2540). ความคิดเห็นของลูกจ้างต่อการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรม เขตจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยมหิดล ถ่ายเอกสาร.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2541). การศึกษานอกโรงเรียน การขยายโอกาสทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุริยา บุญเฉลิม. (2536). การศึกษาสาเหตุการไม่เรียนต่อของผู้ที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสาคร. ปรินูญานินพณ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- โสภณ เลือพันธ์. (2529). ทัศนะของนักศึกษาระดับประโยควิชาชีพชั้นต้น ปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง สังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(พัฒนาสังคม).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ . (2543). การศึกษาของคนไทย ปี 2542. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัดพันธ์ พับลิชชิง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523. กรุงเทพฯ :
สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.
กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. รายงานการสำรวจแรงงานทั่วราชอาณาจักร ปี 2536 – 2540.
กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2523). เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรพหุคูณ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒ ประสานมิตร. (อัดสำเนา)
- อมรรวรรณ จามน้อยพรหม. (2520). มูลเหตุจูงใจที่ทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าศึกษาในหลักสูตร
การศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 4 ของโรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล จังหวัดสกลนคร.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- อนันต์ พงษ์สัตยา. (2529). องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าเรียนและไม่เข้าเรียนของ
ผู้ไม่รู้หนังสือตามโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ จังหวัดน่าน.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- อาคม ใจแก้ว. (2522). การศึกษาผู้ใหญ่สำหรับผู้ใช้แรงงาน : ศึกษากรณีการจัดสวัสดิการใน
โรงงานอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา กัลยาณชาติ. (2523). เหตุจูงใจและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าศึกษาใน
หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อัญมณี บุรณกานนท์. (2526). การศึกษานอกระบบของลูกจ้างไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อัมพร วิจิตรพันธ์และอัญชลี ค้อคงคา. (2525). เศรษฐศาสตร์การศึกษาและวางแผนกำลังคน.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Alvi, Nasis Rashida, and Khan, Surrya. *Extent and causes of Dropout in Girls Primary
Schools in D.G. Khan District Punjab*. Institute of Education and Research,
Panjab University, 1965. 1965 : 169.

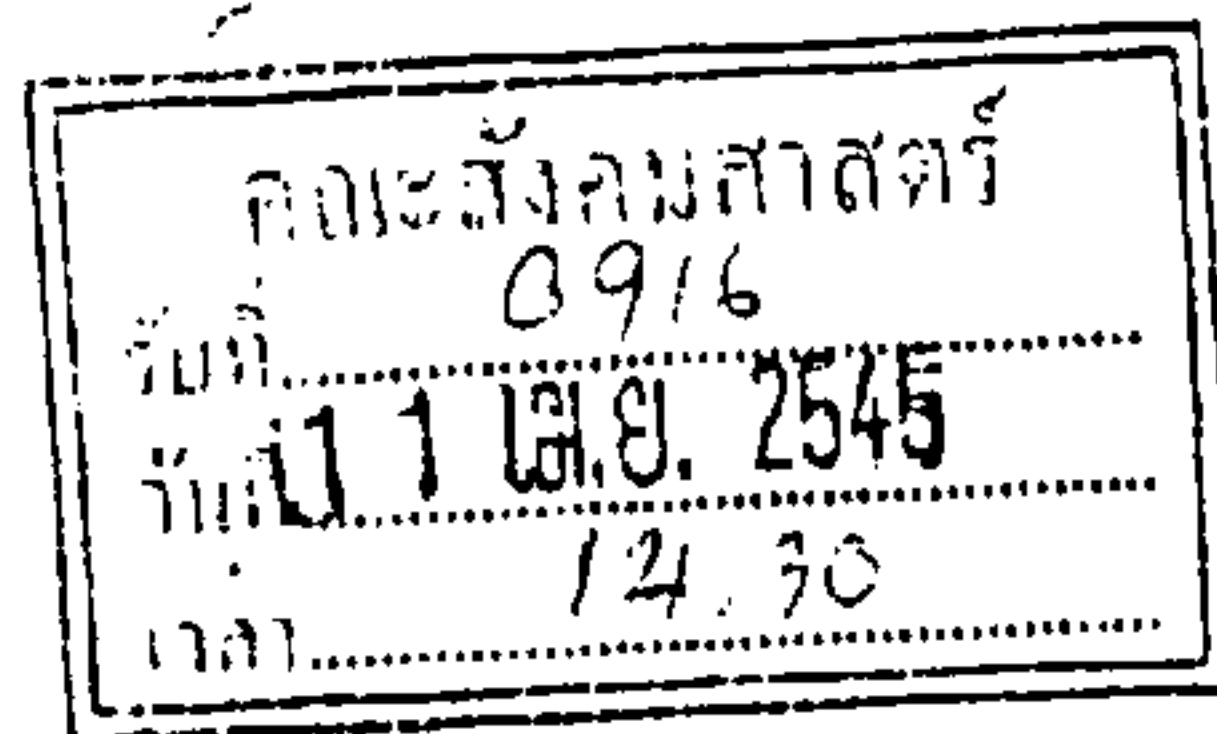
- Brue. Stanley L. (1996). *Microeconomics : Principles, Problems, and Policies*. Third Edition : McGraw-hill, Inc.
- Boshier, Rogger W. "Motivation Orientations of Adult Education Participants : A Factor Analytic Exploration of Houle's Typology," *Adult Education*. Vol.21 No.1 (May 1971) : 3-26.
- Ceylon, Committee on Non-school going Children. *Report*. Government Press, Columbo, 1960.
- Chowdry.P. *Report of and Investigation into the Problem of Westage and Stagnation in Primary schools in the District of 24-Pergunes* Directorate of Education, Government of West Bengal Calcutta, 1965, 9pp.
- Elder. Family Structure and Education Attainment," *American Sociological Review*. Vol.3, 6 (February 1965 : 1965) : 84.
- Harsanyi, John C. "Advances in Understanding Rational Behavior," In *Rational Choice*. Edited by John Elster. pp. 60-107. Great Britain : Bill&Sons Ltd., 1986.
- Henry and Haynes. (1978). *Managerial Economics : Analysis and Cases*. Business Publication, Inc.
- Knowles, Malcolm S. *The Adult Education Movement in the United States*. New York : Holt, Rinchatr and Winston, 1962. 1978 : 3.
- Koplin, H.T.(1971) *Microeconomic Analysis : Wealfare and Efficiency in private and public sectors*. Harper and Row Publisher.
- Parkin, Michael. (1994). *Microeconomics*. Addison-wesley Publishing Company. Second Edition.
- Schultz, Theodore W. "return on the Investment," In *Educational and Development of Nations*. pp. 127-132. New Youk : Holt Rinehart and winstion, 1966.
- Thorndike, Edward. *Adult Learning*. New York : Macmillan, 1928.
- Truett, Lia J. and Nordhaus, William D. *Microeconomics*. Times Mirror/Mosby College Publishing.
- Unesco. *Asia, Arab State, Africe Education and Progress*. Paris, 1961.
- Wolfe, Deal. "Education Opportunity, Measured Intelligence and Social Background." In *Education, Economic, and Society*. P.17 5th. Ed., The Free Press of Glencoe.Inc. New York, 1969.
- Wolford, Melvin Earl. "An Analysis of Selected Educational Philosophies as Pertinent to Dropout Problem," *Dissertation Abstracts*. Vol.25 (April 1965) : 23, 61-62.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5726, 5644

ที่ ทม 1012/๔63๘

วันที่ ๙ เมษายน 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวอุไรวรรณ แก้วมูลคำ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม : กรณีศึกษา บริษัท สุรพล ฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี รองศาสตราจารย์พิสมัย จารุจิตติพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐกา ตันสกุล และ อาจารย์รวิพรรณ สาลีผล เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน ในโรงงานอุตสาหกรรม : กรณีศึกษา บริษัท สุรพล ฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) จังหวัดสมุทรปราการ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวอุไรวรรณ แก้วมูลคำ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เพื่อไปแจกจ่ายให้ ศ.ดร. ชวรงค์
รองอธิการฯ, ศ.ดร.สุเมธ ตันสกุล,
อ.รพีพร แก้วสันตติ, เมธี บุญชู
และสภามหาวิทยาลัย
และให้แจกจ่ายแก่คณาจารย์
และบุคลากร เพื่อให้นักศึกษา
และคณาจารย์

(รองศาสตราจารย์ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๑. อ.สุเมธ
๒. อ.รพีพร แก้วสันตติ
๓. อ.เมธี บุญชู

11 เม.ย. 45

11 เม.ย. 45

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือเพื่อทดสอบแบบสอบถาม

ที่ ทม 1012/ 3009

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

16 พฤษภาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการ บริษัท สุรพล ฟุคส์ จำกัด (มหาชน)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวอุไรวรรณ แก้วมูลคำ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม : กรณีศึกษา บริษัท สุรพล ฟุคส์ จำกัด (มหาชน) จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี รองศาสตราจารย์พิศมัย จารุจิตติพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้พนักงานที่ปฏิบัติงานในสายงานการผลิต บริษัท สุรพล ฟุคส์ จำกัด (มหาชน) ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรบุคคล จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม : กรณีศึกษา บริษัท สุรพล ฟุคส์ จำกัด (มหาชน) จังหวัดสมุทรปราการ ในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวอุไรวรรณ แก้วมูลคำ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ณภัทรณ์ ระวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 02-258-4119

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

ที่ ทม 1012/ 3732

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

14 มิถุนายน 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการ บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวอุไรวรรณ แก้วมูลคำ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม : กรณีศึกษา บริษัท สุรพล ฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี รองศาสตราจารย์พิศมัย จารุจิตติพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้พนักงานที่ปฏิบัติงานในสายงานการผลิต จำนวน 250 คน ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม : กรณีศึกษา บริษัท สุรพล ฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) จังหวัดสมุทรปราการ ในระหว่างเดือนมิถุนายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวอุไรวรรณ แก้วมูลคำ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ชำรงค์ อุดมไพจิตรกุล

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐภา ตันสกุล

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์วิพรรณ สาลีผล

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก จ
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ของแรงงาน ในโรงงานอุตสาหกรรม: กรณีศึกษา บริษัท สุรพล ฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) จังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำสารนิพนธ์ ระดับมหาบัณฑิต หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของแรงงาน ในโรงงานอุตสาหกรรม : กรณีศึกษา บริษัท สุรพล ฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) จังหวัดสมุทรปราการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ของแรงงานที่ปฏิบัติงานในสายงานการผลิต บริษัท สุรพล ฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) ข้อมูลที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถามจะนำไปประมวลผลและสรุปผลในภาพรวม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนและผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการศึกษาต่อ และประโยชน์ที่ได้ในการศึกษาต่อ ที่มีผลต่อความก้าวหน้าในการทำงาน
2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
3. ขอความกรุณาผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบแบบสอบถามให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง และตามความคิดเห็นหรือทัศนะของท่านมากที่สุด คำตอบและข้อเสนอแนะที่ท่านตอบมาจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่าน

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง
2. อายุ ปี
3. สถานภาพสมรส ☐ 1. โสด ☐ 2. สมรส
☐ 3. หย่าร้าง ☐ 4. อื่น ๆ
4. ภูมิลำเนาเดิม ☐ 1. จังหวัดสมุทรปราการ ☐ 2. กรุงเทพมหานคร
☐ 3. จังหวัดอื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. หากท่านอาศัยอยู่ที่จังหวัดสมุทรปราการ ท่านอาศัยอยู่ในอำเภอ.....
6. ท่านต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือไม่
☐ 1. ต้องการ ☐ 2. ไม่ต้องการ

ตอนที่ 2 เศรษฐกิจและสังคม

หมวดรายได้

7. ประเภทของรายได้ที่ท่านได้รับจากการทำงานที่บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) [ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ]
☐ 1. รายได้จากการทำงานประจำ
☐ 2. รายได้จากการทำงานล่วงเวลา
☐ 3. รายได้จากทั้ง ข้อ 1 และข้อ 2 รวมกัน
8. รายได้ปัจจุบันจากการทำงานประจำ (ไม่รวมรายได้จากการทำงานล่วงเวลา)
☐ 1. รายวัน บาท
☐ 2. รายเดือน บาท
☐ 3. อื่น ๆ (โปรดระบุ)
9. ใน 1 เดือนท่านทำงานประจำที่บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) จำนวน.....วัน (โดยประมาณ)
10. เงินค่าล่วงเวลาที่ท่านได้รับโดยเฉลี่ยต่อเดือน..... บาท
11. ท่านมีอาชีพเสริมอื่นหรือไม่ (อาชีพเสริมอื่น คือ การทำงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่งานประจำและงานล่วงเวลาที่ทำใน บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน))
☐ 1. มี เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท ☐ 2. ไม่มี
12. เมื่อจบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ท่านคิดว่า รายได้จากการทำงานประจำที่บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) จะเพิ่มขึ้นหรือไม่
☐ 1. เพิ่มขึ้นจากเดิม
☐ 1.1 เฉลี่ย.....บาทต่อวัน
☐ 1.2 เฉลี่ย.....บาทต่อเดือน
☐ 2. ไม่เพิ่ม
☐ 3. ไม่แน่ใจ
13. เมื่อจบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ท่านคิดว่า รายได้จากอาชีพเสริมจะเพิ่มขึ้นหรือไม่
☐ 1. เพิ่มขึ้นจากเดิม
☐ 1.1 เฉลี่ย.....บาทต่อวัน
☐ 1.2 เฉลี่ย.....บาทต่อเดือน
☐ 2. ไม่เพิ่ม
☐ 3. ไม่แน่ใจ

14. รายได้ของบิดาเฉลี่ยต่อเดือน จำนวน..... บาท (ถ้าบิดาไม่มีรายได้ใส่จำนวนเงิน = 0)
15. รายได้ของมารดาเฉลี่ยต่อเดือน จำนวน..... บาท (ถ้ามารดาไม่มีรายได้ใส่จำนวนเงิน = 0)

หมวดค่าใช้จ่าย

16. ค่าใช้จ่ายที่ท่านต้องจ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันเฉลี่ยต่อเดือน (ไม่รวมค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบิดา มารดา หรือบุคคลอื่นในครัวเรือน)

15.1 ค่าอาหาร	จำนวน..... บาท
15.2 ค่าที่พัก (ค่าน้ำ + ค่าไฟฟ้า + ค่าโทรศัพท์)	จำนวน..... บาท
15.3 ค่าของใช้ส่วนตัว	จำนวน..... บาท
15.4 ค่ากิจกรรมเพื่อการพักผ่อน	จำนวน..... บาท
15.5 ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	จำนวน..... บาท
15.6 ค่าใช้จ่ายในการผ่อนชำระหนี้สิน	จำนวน..... บาท
15.7 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ โปรดระบุ.....	จำนวน..... บาท
15.8 <u>รวมค่าใช้จ่ายโดยประมาณใน 1 เดือน</u>	จำนวน..... บาท

17. ท่านต้องจ่ายเงินให้ทางบ้านหรือไม่ (จ่ายให้บิดา มารดา และบุคคลอื่นในครัวเรือน)

- ☐ 1. จ่าย เป็นจำนวนเงิน..... บาทต่อเดือน
- ☐ 2. ไม่ต้องจ่าย

18. ค่าหนังสือและอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตร 4 ภาคการศึกษา โดยเฉลี่ยประมาณ 3,800 บาท

ท่านจ่ายเงินเพื่อการศึกษาหลักสูตรนี้ด้วยตัวเองหรือไม่

- ☐ 1. จ่ายเองทั้งหมด ☐ 2. จ่ายบางส่วน ☐ 3. ไม่ได้จ่ายเลย

19. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใช้เวลาเรียน 2 ปี (ในวันอาทิตย์) ท่านยินดีที่จะไม่ทำงานและเสียรายได้ในวันอาทิตย์ จากการทํางานหรือไม่ (ทั้งงานประจำ ล่วงเวลา และหรืองานจากการประกอบอาชีพเสริมอื่น)

- ☐ 1. ยินดีที่จะเสียเวลาและรายได้ [เลือกข้อนี้โปรดตอบข้อย่อย] ☐ 2. ไม่ยินดี
- ☐ 1.1 มาก
- ☐ 1.2 ปานกลาง
- ☐ 1.3 น้อย

หมวดอื่น ๆ

20. เมื่อจบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว ท่านมีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นอีกหรือไม่

- ☐ 1. มีโอกาสมากขึ้น [เลือกข้อนี้โปรดตอบข้อย่อย] ☐ 2. เหมือนเดิม ☐ 3. ไม่แน่ใจ
- ☐ 1.1 มาก
- ☐ 1.2 ปานกลาง
- ☐ 1.3 น้อย

21. เมื่อจบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว ท่านมีโอกาสศึกษาต่อในสาขาวิชาอื่นหรือไม่

- ☐ 1. มีโอกาสมากขึ้น [เลือกข้อนี้โปรดตอบข้อย่อย] ☐ 2. เหมือนเดิม ☐ 3. ไม่แน่ใจ
- ☐ 1.1 มาก
- ☐ 1.2 ปานกลาง
- ☐ 1.3 น้อย

22. เมื่อจบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว ท่านมีโอกาสเลื่อนตำแหน่งงานหรือไม่

☐ 1. มีโอกาสมากขึ้น [เลือกข้อนี้โปรดตอบข้อย่อย] ☐ 2. เหมือนเดิม ☐ 3. ไม่แน่ใจ

☐ 1.1 มาก

☐ 1.2 ปานกลาง

☐ 1.3 น้อย

23. เมื่อจบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว ท่านมีโอกาสเปลี่ยนงานใหม่หรือไม่

☐ มีโอกาสมากขึ้น [เลือกข้อนี้โปรดตอบข้อย่อย] ☐ เหมือนเดิม ☐ ไม่แน่ใจ

☐ 1.1 มาก

☐ 1.2 ปานกลาง

☐ 1.3 น้อย

24. เมื่อจบหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว ท่านมีโอกาสได้งานใหม่หรือประกอบอาชีพใหม่หรือไม่

☐ 1. มีโอกาสมากขึ้น [เลือกข้อนี้โปรดตอบข้อย่อย] ☐ 2. เหมือนเดิม ☐ 3. ไม่แน่ใจ

☐ 1.1 มาก

☐ 1.2 ปานกลาง

☐ 1.3 น้อย

25. สถานที่ศึกษาหรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการที่ท่านสะดวกไปศึกษามากที่สุดคือที่ใด (โปรดระบุ)

26. จากคำตอบข้อ [25] ค่ารถโดยสารหรือค่าพาหนะ (ไป-กลับ) ที่ท่านคิดว่าต้องจ่ายจากที่พักของท่านไปยังศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนที่ท่านใกล้ที่สุด โดยประมาณ..... บาทต่อวัน

27. จากคำตอบข้อ [26] ท่านคาดว่าท่านจะใช้เวลาในการเดินทางไปศึกษา ณ สถานที่ศึกษาหรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนที่ท่านใกล้ที่พักของท่านมากที่สุด โดยใช้เวลาประมาณ ชั่วโมง..... นาที

28. ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาต่อในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนบ่อยแค่ไหน

☐ 1. ไม่ได้รับเลย

☐ 2. 1 – 2 ครั้งต่อเดือน

☐ 3. 3 – 4 ครั้งต่อเดือน

☐ 4. มากกว่า 4 ครั้งต่อเดือน

29. ท่านเคยทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือไม่

☐ 1. ทราบ [ตอบข้อนี้ โปรดเลือกแหล่งที่ทราบ ข้อ 30] ☐ 2. ไม่ทราบ

30. จากข้อ 29 ท่านทราบจากแหล่งใด ตามข้อต่อไปนี้ ตอบได้มากกว่า [1 ข้อ]

☐ 1. ผู้ปกครองหรือสมาชิกในครอบครัว

☐ 5. โทรทัศน์

☐ 2. วิทยุกระจายเสียง

☐ 6. แผ่นปลิว

☐ 3. สื่อวิทยุของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

☐ 7. เพื่อน ๆ

☐ 4. หนังสือพิมพ์

☐ 8. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

31. วัตถุประสงค์หรือเหตุผลสำคัญที่สุดที่ท่านจะศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- ☐ 1. นำวุฒิการศึกษาที่ได้ใช้ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
- ☐ 2. นำวุฒิการศึกษาที่ได้ใช้ในการศึกษาต่อในสาขาวิชาอื่น
- ☐ 3. นำวุฒิการศึกษาที่ได้ใช้ในการเลื่อนตำแหน่งงานที่บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)
- ☐ 4. นำวุฒิการศึกษาที่ได้ใช้ในการเปลี่ยนสายงานใหม่ ที่บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)
- ☐ 5. นำวุฒิการศึกษาที่ได้ใช้ในการสมัครงานใหม่
- ☐ 6. เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน
- ☐ 7. อื่น ๆ (โปรดระบุเหตุผล)

32. ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- ☐ 1. ความรู้ที่ได้ไม่แน่นเนื่องจากเวลาเรียนมีน้อย
- ☐ 2. ไม่มีรถโดยสารประจำทาง
- ☐ 3. ความน่าเชื่อถือหรือการยอมรับของสังคมที่มีต่อผู้จบการศึกษานอกโรงเรียน
- ☐ 4. อื่น ๆ (โปรดระบุปัญหา)

33. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม
อุไรวรรณ แก้วมูลคำ
(ผู้วิจัย)

ประวัติย่อของผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสาวอุไรวรรณ แก้วมูลคำ
ภูมิลำเนา	จังหวัดลำปาง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	39 หมู่ที่ 1 ต.บ้านเป้า อ.เมือง จ.ลำปาง 52100
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2532	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพงษ์สวัสดิ์วิทยานุกเคราะห์ จังหวัดลำปาง
พ.ศ. 2535	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง จังหวัดลำปาง
พ.ศ. 2538	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง จังหวัดลำปาง
พ.ศ. 2541	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2545	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร